

REFERAT Social- og Sundhedsudvalget 2018-2021 d. 31-05-2021

Mødedato Mandag d. 31. maj 2021 kl. 00:00

Mødested Kantinen, Vibegårdsvej 2, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Medlemsforslag om understøttelse af nyt sundhedshus.....	5
Udvalgets pejlemærker for 2022.....	8
Spareforslag på Social- og Sundhedsudvalgets område til budget 2022.....	12
Budgetopfølgning pr. 30. april 2021, Social- og Sundhedsudvalget.....	15
Opdatering af beslutningsgrundlag for etablering af nyt plejecenter m.m.....	20
Køb af elcykler i Hjemmeplejen.....	29
Redegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejecentre og plejehjem på Ældreområdet 2020.....	32
Revision af kvalitetsstandard servicelovens § 84,1 - Afløsning og aflastning.....	35
Tilsyn 2021 Plejecenter Lunden.....	38
Udvidelsesforslag vedrørende tilbud om misbrugsbehandling af unge.....	42
Relevante tilbud til udsatte børn og unge - Øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder (spor 2).....	52
Genoptræning efter Sundhedsloven - udvidelsesforslag.....	62
Befolkningsundersøgelsen Bornholm.....	65
BRK og DGI Bornholms samarbejdsaftale, Status og fremtidigt samarbejde 2021 - 2024.....	68
Uddybning af økonomi ift. realisering af mål om 40% lokale råvarer jf. fødevarestrategien.....	72
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	77
Gensidig orientering.....	79

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00P35-0103

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Afbud fra Carsten Scheibye

Centerleder Karina Nørby deltog under hele mødet

Centerleder Margrethe Vogt Thuesen deltog under hele mødet

Centerleder Christina Thorén Lilledal deltog under hele mødet.

Leder af Ejendomsservice Kim E. R. Pedersen deltog under punkt nr. 6

Punkt 2: Medlemsforslag om understøttelse af nyt sundhedshus

Åbent punkt

2 Medlemsforslag om understøttelse af nyt sundhedshus

29.00.00P20-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	2	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs – og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsesmedlem René Danielsson fremsætter medlemsforslag til understøttelse af nyt sundhedshus.

Indstilling og beslutning

René Danielsson indstiller at:

- a) Social og sundhedsudvalget drøfter hvilke af de under udvalget underlagte kommunale tilbud, som ville kunne flyttes ind i et kommende Rønne Center for sundhed og trivsel.
- b) Social og sundhedsudvalget beder administrationen at udfærdige et overblik til kommunalbestyrelsen, som skal indeholde tre forslag til hvorledes at kommunalbestyrelsen kan understøtte opførelsen af det nye sundhedstilbud i Rønne.
- c) Social og sundhedsudvalget indstiller til ØEPU og kommunalbestyrelsen, at kommunalbestyrelsen tager kontakt til folkene bag Rønne Center for sundhed og trivsel med henblik på, at lave en tilkendegivelse af, at BRK som kommune og myndighed er klar til at indgå i et forpligtende samarbejde.

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

- a) Drøftet
- b) Drøftet. Social- og Sundhedsudvalget beder administrationen om at tilsende et overblik over forhandlingsforløbet til kommunalbestyrelsen. René Danielsson kan ikke medvirke og ønsker sagen løftet til kommunalbestyrelsen. Søren Schow kan ikke medvirke og støtter det oprindelige forslag
- c) Social - og Sundhedsudvalget indstiller at der tages kontakt til Region Hovedstaden og folkene bag Rønne Centerfor Sundhed og Trivsel (RCS & T) for at undersøge om der kunne være andre muligheder for at skabe et sundhedshus i Rønne. Søren Schow kan ikke medvirke og støtter det oprindelige forslag.

Sagsfremstilling

"Bornholm har store udfordringer på sundhedsområdet. Uligheden i sundheden er relativt stor. Der mangler læger og andre faggrupper. Og generelle investeringer i sundhed er dyrt – rigtig dyrt. Derfor vakte det stor glæde, da en gruppe private aktører annoncerede deres samarbejde med PKA om at få opført et nyt moderne sundhedshus i den nedlagte del af den gamle Østre Skole. Bornholm vil have stor gavn af en massiv investering i vores sundhedstilbud således, at vi kan få boostet hele den bornholmske sundhedsindustri på en sådan måde, at der bliver skabt de nødvendige synergieffekter til gavn for patienterne samt, der kommer til øget interesse for at investere i bornholmske sundhedstilbud. Det er hensigten at med BRK som partner på den ene eller anden led, så vil man kunne langtidssikre et godt sundhedstilbud og skabe fornuftige økonomiske rammer for alle parter."

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 3: Udvalgets pejlemærker for 2022

Bilag

Pejlemærker SSU adm udkast

Pejlemærker for de kommende udvalg

Åbent punkt

3 Udvalgets pejlemærker for 2022

00.30.00G01-0036

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	03-05-2021	5	
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	3	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Udvalgenes målarbejde er midlertidigt afløst af et arbejde med at forberede overgangen til en ny valgperiode. Dette sker med udpegning af pejlemærker for kommende udvalg, der skal arbejde med udvalgets områder.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- Udvalget drøfter pejlemærker med udgangspunkt i administrationens oplæg

Social- og Sundhedsudvalget, den 3. maj 2021:

Social- og Sundhedsudvalget drøftede de i bilaget nævnte 3 pejlemærker.

Udvalget støtter at de 3 pejlemærker videregives til den nye kommunalbestyrelse.

Servicedirektøren indstiller, at

- a) Udvalget godkender udvalgets egne pejlemærker
- b) Udvalget drøfter den samlede oversigt over udvalgenes pejlemærker

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

- a) Godkendt
- b) Drøftet

Sagsfremstilling

I forlængelse af styringsmodellen i Bornholms Regionskommune arbejder udvalg og kommunalbestyrelse hvert år med mål for det kommende budget. Målarbejdet er tæt knyttet til de strategier og handleplaner, som udvalgene har arbejdet med i valgperioden, så der kommer en klar sammenhæng mellem de politiske ambitioner og de økonomiske prioriteringer.

Idet året 2021 er et det sidste år i valgperioden, betyder det at processen ændres i forhold til et normalt år med målproces for udvalgene, jf. budgetvejledningen ([besluttet af Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget d. 8. april 2021](#)).

Det betyder helt konkret, at udvalgene ikke skal udarbejde mål for det kommende budget. Hensigten med dette er at give ny kommunalbestyrelse og de nye udvalg fuldt ejerskab over målene i en nye valgperiode, og dermed også i det kommende budgetår.

I 2018 besluttede kommunalbestyrelsen en hovedvision om at være 42.000 indbyggere i 2028, samt en række visionsspor, der understøtter udviklingen af samfundet.

På baggrund af visionerne har udvalgene over de seneste år arbejdet med nye politikker og strategier. Politikkerne og strategierne skal således sætte den politiske, strategiske retning for det arbejde, der i sidste ende skal indfri de politiske visioner.

Visioner, politikker og strategierne på de respektive udvalgsområder udgør den retning og det fokus som det enkelte udvalg har i budgetlægningen for 2022. Målarbejdet er således midlertidigt sat på pause, mens udvalgene arbejder med budgettet med udgangspunkt i det strategiske arbejde, der er foretaget eller i gang på udvalgsområderne.

For at sikre en overdragelse af viden mellem de nuværende udvalg og de nye, der dannes i forlængelse af kommunalvalget, skal udvalgene i år arbejde med pejlemærker.

Pejlemærker adskiller sig fra mål, idet der ikke nødvendigvis anvises noget, der skal nås i det kommende budgetår. Et pejlemærke for udvalgets arbejde vil således være en angivelse af hvor udvalget ville have haft sit fokus i 2022, såfremt udvalget skulle arbejde videre fra de vedtagne politikker og strategier. Pejlemærkerne skal således ses som gode råd til det udvalg, der skal arbejde videre med området.

Hvert udvalg forventes at udpege 3-4 pejlemærker. Det kan opleves som ret få, men meningen er, at udvalgene skal prioritere, hvad de anser for absolut vigtigst for et nyt udvalg i en ny valgperiode. Det er med andre ord ikke en udtømmende opgaveoversigt, men de helt essentielle emner, der skal udgøre pejlemærkerne.

Vedhæftet dagsordenen findes et oplæg, der er udarbejdet af centerchefer og direktøren for området i fællesskab. Oplægget skal ses som et forslag til hvilke områder, opgaver, udfordringer og muligheder udvalget med fordel kan overveje at give videre.

På Social- og Sundhedsudvalgets område er det især udsigterne til en markant ændret demografi, der sætter dagsordenen. Presset fra den demografiske udvikling sætter ind fra flere sider, idet flere ældre og flere kronikere vil medføre øgede krav til den borgernære service, der på Bornholm ydermere påvirkes af uligheden i sundhed. Det betyder, at der vil være flere opgaver, hvilket belastes yderligere af, at der i øjeblikket sker en opgaveflytning fra region til kommune.

Der er gennem de seneste år arbejdet intenst på, via en række projekter og tiltag, at skabe rammerne for at løse de udfordringer, der følger af den ændrede demografi. Det handler både om velfærdsteknologi, hverdagsinnovation, rehabilitering, men også om rekruttering og uddannelse. Demografien betyder nemlig også, at der er for få hænder til at løse opgaverne.

Det er således administrationens vurdering, at der er behov for både at holde fast i de nuværende indsats, men også at skabe rum for strategisk nytænkning i den kommende valgperiode. Dette kan fx tage afsæt i Folkesundhedspolitikken og -strategiens 9 tværgående prioriteringer, som et nyt udvalg efter planen skal behandle i 2023.

Helt konkret vil administrationen med udgangspunkt i ovenstående anbefale, at et kommende udvalg tager fat på drøftelser, der kan lede frem til aktive beslutninger til hvordan udfordringerne løses. Det handler især om udfordringen med at få opgaverne til at hænge sammen med de tilgængelige ressourcer, især set i lyset at det næppe vil være muligt at rekruttere tilstrækkelige ressourcer. Det betyder, at et kommende udvalg bør drøfte og beslutte hvordan der arbejdes frem mod øget selvhjulpenhed i mange former, hvordan der prioriteres i en mangelsituation, altså hvilken hjælp der er den mest afgørende (altså at reducere opgavemængden til trods for flere ældre). Samtidig bør et kommende udvalg arbejde aktivt sammen med såvel interne som eksterne aktører – herunder de øvrige udvalg – om at øge arbejdsudbud og rekruttering.

Endelig udestår processen for udarbejdelse af en værdighedspolitik. Det nuværende udvalg har en ambition om i samarbejde med borgerne, deres pårørende og medarbejderne i kommunen,

at skabe et samlet politisk grundlag for, hvordan man kan videreudvikle rammer og muligheder for at borgerne på hele voksenområdet kan leve et så meningsfuldt, selvstændigt og udfoldet liv som muligt. Det anbefales derfor, at processen genoptages og videreføres af både det nuværende og det kommende udvalg, så snart pandemien tillader de planlagte aktiviteter.

Proces

Processen for udvalgets pejlemærker begynder således på maj-møderne, hvor oplægget drøftes i udvalget. På baggrund af udvalgets drøftelser tilpasses oplægget, og fremsættes igen til udvalgets godkendelse i juni.

Udvalgenes pejlemærker sættes op i et samlet dokument, der vil indgå i budgetprocessen, såvel som i visionsprocessen for en ny kommunalbestyrelse.

Parallelt med udviklingen af pejlemærkerne i udvalgene, arbejder administrationen på en opdateret orientering om [status på kommunalbestyrelsens visioner](#) (som tilfældet også var i 2020). Formålet med orienteringen er at give kommunalbestyrelsen en afsluttende status på, hvor langt regionskommunen er kommet i indfrielsen af de politiske ambitioner, der blev formuleret i begyndelsen af valgperioden.

Orienteringen forelægges Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget til orientering d. 9. juni, og videresendes både til kommunalbestyrelsens orientering på mødet d. 24. juni, og til kommunalbestyrelsens budgetmødet d. 23. juni. Orienteringen vil ligeledes indgå i materialet til en ny kommunalbestyrelses visionsproces i begyndelsen af 2022.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Udvalgene behandlede oplæggene til pejlemærker på møderne i maj, og i forlængelse af disse møder, er pejlemærkerne blevet tilrettet jf. de politiske ønsker.

Pejlemærkerne findes nu i samlet form i vedhæftede dokument. Udvalgene præsenteres for pejlemærkerne i samlet form af to hensyn. For det første for at sikre, at pejlemærkerne afspejler de drøftelser, der var i udvalgene på maj-møderne, og for det andet at give udvalgene mulighed for at se de øvrige udvalgs gode råd til deres arvtagere i en ny kommunalbestyrelse.

Dokumentet med pejlemærkerne vil som nævnt ovenfor indgå som materiale i budgetprocessen, såvel som i visionsprocessen for den kommende kommunalbestyrelse.

Punkt 4: Spareforslag på Social- og Sundhedsudvalgets område til budget 2022

Bilag

Oversigt over spareforslag - SSU

Spareforslag - SSU

Åbent punkt

4 Spareforslag på Social- og Sundhedsudvalgets område til budget 2022

00.30.00G01-0037

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	4	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Det er fagudvalgenes ansvar at oversende spareforslag på udvalgets område til kommunalbestyrelsens budgetforhandlinger. Social- og Sundhedsudvalget skal oversende spareforslag for 16.659.000 kr. årligt.

Forslag til besparelser blev drøftet på udvalgets møde i den 3. maj, og på baggrund af udvalgets tilbagemeldinger er der arbejdet videre med spareforslagene, og der er udarbejdet konkrete beskrivelser af de enkelte forslag.

Udvalget skal beslutte at forslagene til besparelser på budget 2022 på udvalgets område oversendes til budgetprocessen for 2022.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at bilagte forslag til besparelser på budget 2022 på udvalgets område oversendes til budgetprocessen for 2022

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Godkendt, René Danielsson kan ikke medvirke til at sende forslaget videre, da han finder det uanstændigt overfor borgere og medarbejdere, når udvalget endnu engang står til at lave store overskud på driften

Sagsfremstilling

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget fastlagde på mødet den 8. april budgetprocessen for 2022, og valgte en spareramme på 40 mio. kr. Udvalget fastsatte desuden fordelingen af sparerammen for de enkelte udvalg jf. tabel 1.

Tabel 1: Fordeling af spareramme på udvalg

Udvalg	Andel af spareramme
Børne- og Skoleudvalget	12.424.000 kr.
Social- og Sundhedsudvalget	16.659.000 kr.
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	3.747.000 kr.

Natur- og Miljøudvalget	4.325.000 kr.
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	2.845.000 kr.
I alt	40.000.000 kr.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget har besluttet, at det er fagudvalgenes ansvar at oversende spareforslagene på udvalgets område til kommunalbestyrelsens budgetforhandlinger.

På baggrund af udvalgenes tilbagemeldinger er der arbejdet videre med spareforslagene, og der er udarbejdet konkrete beskrivelser af de enkelte forslag – jf. bilag 1. Forslagene har været drøftet i respektive CenterMED-udvalg i forhold til arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

På udvalgsmødet i juni besluttet, hvilke forslag til besparelser udvalget oversender til budget 2022. Sidste frist er 21. juni, hvorefter alle forslag præsenteres for den samlede kommunalbestyrelse på budgetmødet den 23. juni.

Efter budgetmødet den 23. juni sendes de forskellige forslag i høring hos de høringsberettigede parter fra den 28. juni til den 13. august kl. 12.00. MED-systemet gives i denne periode også mulighed for at kommentere på de samlede forslag.

Økonomiske konsekvenser

Social- og Sundhedsudvalget skal oversende spareforslag for 16.659.000 kr. til budgetforhandlingerne.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 5: Budgetopfølgning pr. 30. april 2021, Social- og Sundhedsudvalget

Bilag

Driftsopfølgning på bevilling og afdelingsniveau

Anlægsopfølgning

Åbent punkt

5 Budgetopfølgning pr. 30. april 2021, Social- og Sundhedsudvalget

00.30.14G01-0078

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	5	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Budgetopfølgningen pr. 30. april 2021 viser for Social- og Sundhedsudvalgets område et regnskab med et forventet mindreforbrug på 3,3 mio. kr. Set under et er der fra 2020 overført et overskud på 23,7 mio. kr. Således forventes årets resultat at blive et overskud på 27,0 mio. kr.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et merforbrug på 11,3 mio. kr. i 2021. Anlægsopfølgningen viser, at der forventes et forbrug på 0,36 mio. kr. ud af et rådighedsbeløb på 0,36 mio. kr.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- Budgetopfølgningen tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Budgetopfølgningen taget til efterretning

Sagsfremstilling

I henhold til retningslinjerne for økonomistyring i Bornholms Regionskommune, gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april 2021. I 2021 gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april og 31. oktober, samt en administrativ budgetopfølgning pr. 31. juli og 31. januar 2022.

Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2021 ekskl. overførsler fra 2020.

Over-/underskud angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2021 inkl. overførsler fra 2020.

Som en del af budgetopfølgningen har der været fokus på at afdække mer-/mindreudgifter som følge af Corona. Dette fremgår af den mere detaljerede beskrivelse i bilaget.

I den samlede budgetopfølgningssag til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget samt kommunalbestyrelsen vil der være et overblik over mer-/mindreudgifter som følge af Corona. Mer-/mindreforbruget er henført til de enkelte bevillinger og senere på året vil der politisk skulle tages stilling til håndteringen af de økonomiske konsekvenser, herunder afregning fra den centrale Corona pulje.

På Social- og Sundhedsudvalgets områder forventes der merudgifter som følge af Corona på i alt 1,0 mio. kr. fordelt med et forventet mindreforbrug på 0,1 mio. kr. til Center for Ældre, et forventet mindreforbrug på 0,1 mio. kr. til Center for Psykiatri og Handicap samt et forventet merforbrug på 1,2 mio. kr. til Center for Sundhed og Forebyggelse.

Af bilag 1 fremgår budgetopfølgning på driften

Af bilag 2 fremgår budgetopfølgning på anlæg

Drift

For **Center for Ældre** forventes samlet set et mindreforbrug på 2,1 mio. kr. i 2021. Fra 2020 er der samlet set overført et overskud på 12,3 mio. kr. Dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 14,4 mio. kr.

Det forventede mindreforbrug er sammensat af en forventning om brug af en stor del af overførslen fra 2020 til engangsinvesteringer, et mindreforbrug i Hjemmeplejen, Myndighed og tilsyn og på Fællesudgifter samt et merforbrug på Plejeboligområdet og betaling til/fra kommuner, som beskrevet i bilaget.

For **Center for Psykiatri og Handicap** forventes samlet set et mindreforbrug på 4,0 mio. kr. i 2021. Fra 2020 er der samlet set overført et overskud på 3,6 mio. kr. Dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 7,6 mio. kr.

Det forventede mindreforbrug samt overskud kan primært henføres til anbringelsesområdet, hvor få sager har fået et nyt opholdssted til en væsentligt billigere takst.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et merforbrug på 5,7 mio. kr. i 2021.

Der forventes primært mindre indtægt vedr. refusion til særligt dyre enkeltsager, som skal ses i sammenhæng med mindreforbruget på anbringelsesområdet samt betaling til objektive kriterier.

For **Center for Sundhed og Forebyggelse** forventes samlet set et merforbrug på 2,8 mio. kr. i 2021. Fra 2020 er der samlet set overført et overskud på 7,8 mio. kr. Dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 5,0 mio. kr.

Merforbruget kan primært henføres til brug af overførte midler fra 2020 samt merforbrug som følge af Corona til værnemiddelopgaven, dvs. håndtering af værnemidler samt nødvendige parallelindkøb.

På den ikke-overførbare bevilling forventes et mindreforbrug på 4,7 mio. kr. i 2021.

Mindreforbruget er sammensat af et mindreforbrug på den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet samt et merforbrug på hjælpemidler, herunder individuel brugerbefordring til vederlagsfri fysioterapi.

For den del af **Center for Job, Uddannelse og Rekruttering** som formelt er placeret under Social- og Sundhedsudvalget, men har sammenhæng til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, forventes samlet set et merforbrug på 10,3 mio. kr. i 2021.

Merforbruget skyldes primært en større tilgang af seniorpensionister, og i mindre grad, at der ikke er sket det forventede fald i førtidspensionisterne, som dannede grundlag for den årlige budgetforhandling.

Anlæg

På Social- og Sundhedsudvalgets område udgør det samlede rådighedsbeløb i 2021 0,36 mio. kr., hvoraf der forventes et forbrug på 0,36 mio. kr.

Budgetopfølgningen viser opmærksomhedspunkter, som der arbejdes videre med. Overordnet set er der dog ikke noget i opfølgningen, som på nuværende tidspunkt giver anledning til politisk handling, hvorfor det indstilles, at budgetopfølgningen tages til efterretning.

Økonomiske konsekvenser

På Social- og Sundhedsudvalgets bevillinger er der fra 2020 overført et overskud på 23,7 mio. kr. Med et forventet mindreforbrug på 3,3 mio. kr. forventes årets resultat at blive et overskud på 27,0 mio. kr.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et merforbrug på 11,3 mio. kr. i 2021

Tabel 1: Driftsopfølgning pr. 30. april 2021

Beløb i 1.000 kr.	Forventet mer-/mindreforbrug i 2021		Afvigelse i pct.		Overført fra 2020	Forventet resultat i 2021 (+overskud / -underskud)	
	Overførbare	Ikke-overførbare	Overførbare	Ikke-overførbare		Overførbare	Ikke-overførbare
Center for Ældre	2.119		0,5 %		12.328	14.447	
31 Ældre	2.119		0,5 %		12.328	14.447	
Center for Psykiatri og Handicap	3.954	-5.658	1,7%	30,9 %	3.596	7.550	-5.658
32 Psykiatri og Handicap	3.954	-5.658	1,7%	30,9 %	3.596	7.550	-5.658
Center for Sundhed og Forebyggelse	-2.802	4.687	1,7%	2,0 %	7.781	4.979	4.687
33 Sundhed og Forebyggelse	-2.802	4.687	1,7%	2,0 %	7.781	4.979	4.687
Center for Job, Uddannelse og Rekruttering		-10.353		2,7 %			-10.353
34 Sociale ydelser		-10.353		2,7 %			-10.353
Social- og Sundhedsudvalget	3.271	-11.323	0,4 %	1,9 %	23.705	26.976	-11.323

Note: Merforbrug angives med negativt fortegn

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 6: Opdatering af beslutningsgrundlag for etablering af nyt plejecenter m.m.

Bilag

Bilag 1 – Plejeboligmodel opdaterede tal - model 1 - scen 5 år fortsat historik inkl. venteliste

Bilag 2 - Plejeboligmodel opdaterede tal - model 1 - scen 5 år fortsat historik inkl. venteliste med nedlagt Toftegård og nyt Bykær

Bilag 3 - Plejeboligmodel opdaterede tal - model 1 - scen 5 år fortsat historik inkl. venteliste med bevaret Toftegård og nyt Bykær

Åbent punkt

6 Opdatering af beslutningsgrundlag for etablering af nyt plejecenter m.m.

27.42.00P05-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	03-05-2021	9	
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	6	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Som følge af budgettet for 2021 blev det besluttet, at beslutningsgrundlaget for at etablere et plejecenter skulle opdateres og drøftes politisk i 1. halvår 2021.

Grunden var, at udviklingen på tidspunktet gav anledning til at stille spørgsmålstejn ved behovet for plejeboliger trods et stigende antal ældre. I forbindelse med at plejeboligbehovet skulle analyseres, besluttede man også at få vurderet behovet for vedligeholdelse på det nuværende plejehjem Toftegården i Hasle.

Der foreligger nu de indledende undersøgelser om plejeboligbehov og behovet for evt. vedligeholdelse af Toftegården.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- a) Orienteringen tages til efterretning
- b) Sagen drøftes med henblik på den videre behandling

Social- og Sundhedsudvalget, den 3. maj 2021:

- a) Orienteringen taget til efterretning
- b) Social- og Sundhedsudvalget drøftede de 3 scenarier og udvalget anbefaler at der arbejdes videre med scenarie 3 for en yderligere kvalificering.

Kommunaldirektøren indstiller, at Natur- og Miljøudvalget:

- Tager orienteringen til efterretning.

Natur- og Miljøudvalget den 4. maj 2021:

Taget til efterretning.

Servicedirektøren indstiller, at

- Sagen drøftes med henblik på den videre behandling

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:
Drøftet, Social- og Sundhedsudvalget oversender scenarie 3 til budgetforhandlingerne.
René Danielsson kan ikke medvirke, da han afventer sin stillingtagen.

Kommunaldirektøren indstiller, at Natur- og Miljøudvalget:

- Tager orienteringen til efterretning.

Natur- og Miljøudvalget den 1. juni 2021:

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune har i april 2021 424 plejeboliger, hertil kommer 34 midlertidige/aflastningspladser.

Antallet af pladser vurderes at dække det aktuelle behov på Bornholm i 2021 da den maximale ventetid på 2 måneder for garantiventeliste overholdes uden problemer.

En optælling i årene 2018 – 2021 viser følgende antal gennemsnitlige ledige boliger på årsbasis:

2018	20 (fra uge 17)
2019	21
2020	31
2021	28 (indtil uge 14)

Ses der nøjere på den specifikke venteliste til plejebolig (borgere, som søger bestemt plejebolig) kan man se, at der er bestemte geografiske område, som har størst søgning. Borgerne kan i øvrigt stå på venteliste til flere steder på én gang, som 1. 2. og 3. prioritet.

Nedenstående oversigt viser kun borgernes 1. prioritet.

Opgørelse af venteliste pr. 21/4-21:

Hjemmeadresse	Toftegården	Lunden	Snorrebakken	Snorrebakken farvede huse	NMC	Aabo	Nylars	Klippebo	i alt
3700 Rønne		8	1	2		1			12
3790 Hasle	2	1	2						5
3781 Klemensker									0
3720 Åkirkeby				1		1			2
3751 Østermarie			1						1
3740 Svaneke									0
3730 Nexø					4				4
3770 Allinge			3					5	8
3760 Gudhjem		1							1
Udenø	1		1	2					4

I alt	3	10	8	5	4	2	0	5	37
-------	---	----	---	---	---	---	---	---	----

Årsagen til at ventelistens borgere ikke takker ja til en af de tomme boliger, kan antages at være fordi behovet for at flytte ikke er presserende:

Ansøgningen kan være imødekommet alene på borgerens omfang af hjælp, og borgerens ønsker at vente på den specifikke bolig der ønskes.

Som led i analysen er der gennemført en genberegning af plejeboligbehovet i KL's beregningsmodel for plejeboligbehov. Modellen opdateres årligt, og der er i forhold til det nærværende punkt anvendt den model, der er udgivet på KL's hjemmeside d. 26. januar 2021.

Modellen opdateres således løbende via indberetninger fra Danmarks Statistik, og fremskriver en kommunes behov for plejeboliger ud fra dækningsgrader, udviklingen i kommunens befolkning og forskellige forhold vedrørende udnyttelsen af boligerne.

KL's fremskrivningsmodel fremskriver plejeboligbehovet på baggrund af bl.a. andelen af befolkningen i forskellige aldersgrupper, der enten bor i eller er på venteliste til plejeboliger. Det betyder, at der er en indbygget mekanisme, som gør at den konkrete behov for plejeboliger til dels følger befolkningsudviklingen. I virkelighedens verden slår denne mekanisme dog ikke fuldt igennem. De ældres plejeboligbehov afhænger af funktionsevnen, og den gennemsnitlige funktionsevne for en given aldersgruppe forventes at ændre sig i fremtiden.

Modellen bygger derfor på det scenarie, at de ældres behovsgrad for så vidt angår plejebolig, vil falde i kommende år. Det er endvidere en bærende præmis i modellen, at antallet af plejeboliger skal være af et sådant antal, at kommunen kan overholde forpligtelsen om at tilbyde en plejebolig senest to måneder efter, at en borger er blevet visiteret til en sådan. Modellen bygger således på en række forudsætninger, konkrete data og valg af scenarier, som er beskrevet nedenfor:

- En forventning om, at plejeboligbehovet i de næste 5 år vil falde i samme grad, som det har været tilfældet i årene 2013-2019
- Et gennemsnitligt plejeboligbehov på 32 måneder
- 1 måneds tomgang ved fraflytning af plejebolig
- Andel på garantiventeliste (dvs. personer, som skal tage imod første ledige plejebolig uanset geografi m.v.) på 1 %
- Status primo 2021 jf. DST: 424 plejeboliger. 448 personer med plejebæbehov.

Data er overvejende de nyeste tal fra Danmarks Statistik (DST). De er dog efterfølgende kontrolettjekket og konsekvensrettet ift. de aktuelle tal fra plejebolig- og ældreområdet på Bornholm inklusive den aktuelle venteliste til plejeboliger.

Ud fra ovenstående fremsættes 3 scenarier.

Scenarie 1: Nuværende antal boliger – Bevarelse af Toftegården

Ud fra KL's fremskrivningsmodel, og med nuværende antal boliger, kan man på Bornholm forvente et behov afspejlet i en venteliste på 72 i 2025, stigende til et behov svarende til en venteliste til plejeboliger på 183 i 2032. Fremskrivningen kan ses af bilag 1.

Scenarie 2: Nedrivning af Toftegården og nybyggeri af Bykær

På baggrund af ovenstående model er der udarbejdet en udgave med tilsvarende forudsætninger, men hvor en nedrivning af Toftegården og nybyggeri af Bykær i Hasle er lagt ind i modellen. Konkret nedlægges der 36 boliger og opføres 60 nye boliger i 2025 (netto 24 ekstra boliger).

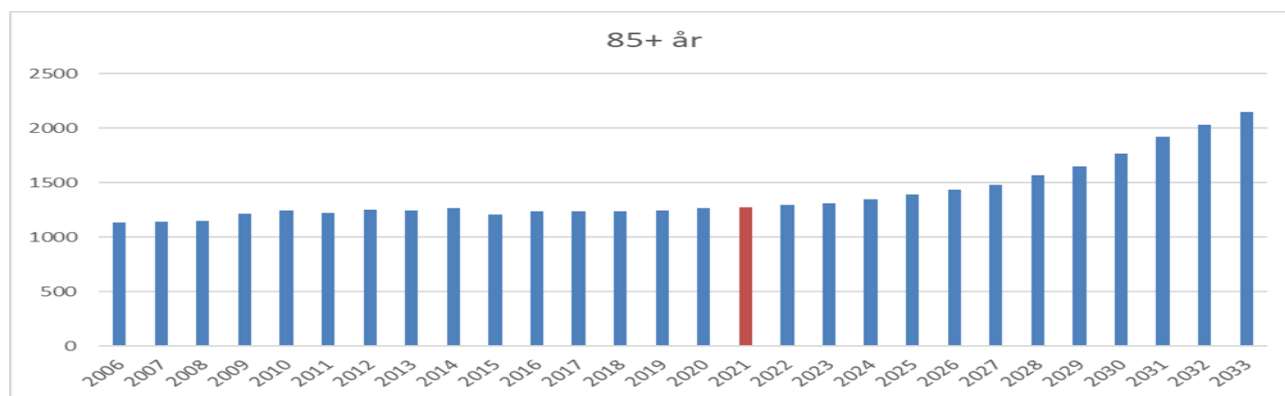
Dette vil jf. modellen betyde, at plejeboligbehovet nedbringes til en forventet venteliste på 48 i 2025, stigende til et behov i 2032 afspejlet i en venteliste på 159. Resultaterne fra modellen med tilpasning af bygningsmassen er vedlagt som bilag 2.

Scenarie 3: Bevarelse og renovering af Toftegården og nybyggeri af Bykær

Stadig med udgangspunkt i KL, fremskrivningsmodel som ovenfor, men Toftegården bevares og Bykær etableres med 60 boliger. Dette vil medføre en venteliste på 12 i 2025 og 132 i 2032. Modellens resultat kan ses af bilag 3.

Selvom befolkningsudviklingen ikke er den eneste faktor, og der i modellen er taget hensyn til forventningen til sund aldring, er der dog en så markant udvikling i befolkningen over 85 år, at det alt andet lige vil have konsekvenser for behovsudviklingen.

Administrationen er af den opfattelse, at hvis man lægger KL's fremskrivningsmodel til grund for en beslutning, så er scenarie 3 den mest fremtidssikrede løsning. Det forudsætter dog at det er muligt at renovere Toftegården. Administrationen vil også henlede opmærksomheden på, at i fald man vælger scenarie 3, bør man forholde sig til det søgemønster til plejeboliger der ses i dag, hvor bevægelsen er ind mod Rønne.

Som det ses af figuren er der i dag 1.271 personer over 85 år på Bornholm, mens tallet i 2033 er steget til 2.149. Det svarer til en stigning på 69 % eller 878 borgere yderligere i aldersgruppen. Den relativt voldsomme stigning skyldes, at de store efterkrigsårgange i stigende grad bevæger sig ind i de relevante aldersgrupper.

Befolkningsprognosen er som udgangspunkt altid knyttet til en vis usikkerhed især i prognosens sidste år (her 2033). Usikkerheden knytter sig dog typisk til mellemkommunale flytninger og migration. Idet udsigten til, at de ældre over 85 år flytter til andre kommuner, er relativt begrænset, vil prognosens forudsigelser efter alt at dømme være ret stabile.

Fremtidens behov/målgrupper – mulige udfordringer i fremtiden.

Antallet af borgere med en demensdiagnose forventes, på trods af sund aldring, at stige i takt med den demografiske udvikling. Erfaringen viser at de fleste borgere med en demensdiagnose får behov for en plejebolig.

Desuden er der flere yngre borgere med erhvervet hjerneskade som på grund af både fysiske og kognitive udfordringer har behov for døgnophold. De vælger oftest at ville blive på øen og flytter dermed ind i en plejebolig hvor omgivelser og aktiviteter er stilet mod den ældre borger.

Både dag- og døgnophold til Ældre borgere, der er bevilget aflastning jf. lov om social service § 84.1, af hensynet til deres samlevende pårørende, tilbydes i dag ophold på Sønderbo.

Denne målgruppe har oftest en demensdiagnose og dermed et stort både fysisk og psykisk plejebøvhov. Målgruppen har svært ved at rumme de mange stimuli og påvirkninger, der er i et

hus som Sønderbo, der ud over aflastning også huser borgere med aktivitetstilbud og midlertidige ophold.

Center for Sundhed og Forebyggelse og Center for Ældre, ser med fordel at aflastningstilbud til ældre, både dag og døgnophold, samles på en anden lokation end Sønderbo.

Istandsættelse af plejehjemmet Toftegården.

Ejendomme og Drift, Ejendomsservice, har været ude og vurderet bygningsmassen på Toftegården for det tilfælde, at man enten vælger ikke at bygge Bykær, og borgerne dermed bliver boende på Toftegården, eller man vælger at beholde Toftegården samtidig med at man bygger nyt.

Der er således udarbejdet et notat med et anlægsbudget, som er vedlagt som bilag 4, og som opgør de samlede omkostninger ved en generel istandsættelse af bygningen, som både omfatter en opgradering af de tekniske løsninger, men i sær opgradering på den enkelte bolig. Her udvides boligarealet ikke, og der sammenlægges ikke 2 boliger til en bolig. I stedet er der fokuseret på nye overflader i boligerne samt en total modernisering af wc/baderum hvor der er beregnet helt nye installationer samt nye moderne velfærdsløsninger omkring sanitet og badeforhold.

Ejendomsservice oplyser, at der bl.a. påtænkes gennemført følgende istandsættelsesarbejder:

1. Ventilationsanlægget retableres
2. Varmeanlægget renoveres
3. Lysarmaturer skiftes.

Endvidere påtænkes der gennemført følgende istandsættelsesarbejder i relation til boligerne:

4. Tekniske installationer
5. Klimaskærm, bl.a. isolering af ydervægge
6. Indvendige overflader
7. Udskiftning af døre og vinduer
8. Terrasserne tilgængelighedssikres
9. På toiletter udskiftes sanitet, der etableres gulvvarme, gulvbelægning skiftes indvendige døre og skabe udskiftes.

Den samlede vurdering af det økonomiske behov til istandsættelse af Toftegården er beregnet til 42 mio. kr. ekskl. moms.

Juridisk vurdering iht. plejhjemsbekendtgørelsen

Ejendomsservice har anmodet Juridisk Service om en vurdering af, i hvilket omfang Plejehjemmet Toftegården kan istandsættes uden at arbejderne fører til, at plejehjemmet skal ombygges efter reglerne i almenboligloven.

Kommunalbestyrelsen driver det bestående plejehjem efter de hidtil gældende regler i lov om social bistand. Dette gælder også efter istandsættelse og mindre ombygning jf. plejhjemsbekendtgørelsen § 1. Det er Juridisk Service antagelse, at plejhjemsbekendtgørelsen således giver regionsråd og kommunalbestyrelser en vid adgang til at vedligeholde de oprindelige plejehjem, så plejehjemmene over tid fortsat kan udgøre et alternativt tilbud til almenbolig modellen.

Juridisk Service er således af den opfattelse, at en løbende vedligeholdelse af et plejehjem er indenfor rammerne af Plejhjemsbekendtgørelsen. At der er et vedligeholdelsesefterslæb på Plejehjemmet Toftegården, som i et vist omfang nødvendiggør et samlet set større istandsættelsesarbejde, bringer ikke i sig selv den samlede mængde af vedligeholdelses arbejder uden for Plejhjemsbekendtgørelsens rammer, der i § 1 specifikt nævner istandsættelsesarbejder og mindre ombygninger som lovlige aktiviteter efter bekendtgørelsen.

Det afgørende er således det enkelte arbejdes art og karakter.

Juridisk Service har efterfølgende været i dialog med BDO om problemstillingen. BDO's tilkendegivelser medfører, at Juridisk Service anbefaler, at sagen undersøges nøjere med det formål, at det bl.a. afklares, om opførelsen af Toftegården oprindeligt er finansieret med støttede midler og om BDO's fortolkning af plejehjemsbekendtgørelsen deles af Indenrigs- og Boligministeriet.

Genhusning under byggesagen

Det må forventes at den enkelte beboer skal genhuset i byggeperioden, hvilket ikke er en del af anlægsbudgettet. Der foreslås derfor at benytte ledige boliger på Toftegården som genhusningsarealer under en evt. byggeperiode.

Fremtidig drift

Der er ikke udført beregninger på fremtidig drift, begrundet i en forventet nedgang i driftsudgifter som hentes i nye installationer, moderne belysning samt opgradering af ventilationsanlæg. Alle disse nye tiltag forventes at have en positiv virkning på fremtidige driftsudgifter.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Social- og Sundhedsudvalget besluttede på mødet d.3.5.2021, at der arbejdes videre med scenarie 3, Bevarelse og renovering af Toftegården og nybyggeri af Bykær, for en yderligere kvalificering.

Plejeboligbehov

Fremtidig beboerprofil:

Siden sidste møde har administrationen forsøgt at se på den fremtidige beboerprofil på plejecentre. KL har i et notat om plejeboliger¹ konkluderet, at *"Beboere i plejeboliger vil derfor typisk være i den ældre gruppe af de ældre, og hovedparten af beboerne vil være kvinder. Samtidig er der meget få par, som flytter i plejeboliger. I nogle tilfælde flytter kun den ene partner i plejebolig, fordi vedkommende er blevet så plejekrævende, at det er vanskeligt for den bedre fungerende partner at klare pleje og pasning, f.eks. i forbindelse med demens eller meget handicappende sygdom."*

Ældresagen oplyser, at *"ca. halvdelen af beboerne har en eller flere kroniske sygdomme. To tredjedele har en demenssygdom. Beboerne har et højere medicinforbrug, større kontakt til læge og flere indlæggelser end jævnaldrende, som ikke bor på plejehjem. En femtedel af beboerne er undervægtige"*².

KORA har tidligere i "Plejeboligen til fremtidens ældre – inspiration fra foreliggende forskning og undersøgelser 2016" konkluderet, at: *"Der har været en forskydning i alderssammensætningen i plejeboliger mod en stigende andel af +90-årige. Denne forskydning må antages at fortsætte"*.

Det anføres også i undersøgelsen, at en stigende andel af beboerne i plejebolig vil have indkomst ud over folkepensionen, f.eks. arbejdsmarkedspension. Det forventes altså, at fremti-

¹ Plejeboliger til pensionister – KL-notat november 2018 af Niels Henning Bjørn

² Ældre Sagens Fremtidsstudie og Sundheds- og Ældreministeriets "National undersøgelse af forholdene på plejecentre" (2019)

dens beboerne er i den ældre gruppe af de ældre. Der vil være væsentligt flere demente og plejkrævende beboere, og beboerne vil have en bedre økonomi.

Der er også en formodning om, at flere raske ældre ønsker at flytte i en form for kollektive boliger, hvor der er mulighed for at støtte hinanden og etablere fællesskab. Hvis dette bliver en udbredt boligform, kan det antages, at behovet for plejebolig udskydes for dem, som bor på denne måde. Der er ikke her tale om en kommunalt finansieret boligform.

Søgemønstre i Bornholms Regionskommune

Der har konkret været set på søgemønstret til plejebolig i Bornholms Regionskommune i årene 2018 – 2020.

En gennemgang af ventelisterne for de 3 år viser, at borgere i:

- Rønne primært søger Rønne
- Hasle primært søger Hasle og dernæst Rønne
- Klemensker søger Rønne
- Aakirkeby søger primært Aakirkeby, men også Rønne og Nexø
- Østermarie søger Rønne
- Svaneke har haft meget lidt søgning, men 1 til Nexø
- Nexø søger primært Nexø, og i mindre grad Rønne
- Allinge søger primært Gudhjem
- Gudhjem søger primært Gudhjem, men også Rønne og Nexø

Undersøgelse af søgemønstre indikerer, at flest borgerne søger mod Rønne. Dette er en bagudrettet analyse, og både søgemønstre og ventelister kan ændre sig.

Fremtidigt plejebolig behov

Ved udvalgets behandling af sagen 3. maj 2021 var administrationen af den opfattelse, at hvis man lægger KL's fremskrivningsmodel til grund for en beslutning, så var scenarie 3 den mest fremtidssikrede løsning. Det var under forudsætning af, at det er muligt at renovere Toftegården. Det der taler imod scenarie 3 er, at der i de seneste 3 år har været omkring 20 ledige plejeboliger i gennemsnit på årsbasis.

I 2016, da beslutningen om opførelse af det nye plejecenter Bykær blev taget, var det bl.a. på baggrund af KL's analyse af plejeboligbehovet. Dengang sagde analysen, at der i 2020 kunne forventes et behov for 20 ekstra plejeboliger og dertil ekstra 40 i 2028. Denne analyse har efterfølgende vist sig ikke at holde stik.

Administrationen tror derfor ikke, at der allerede i 2025 vil blive mangel på boliger, hvorfor et evt. byggeri vil kunne udskydes i yderligere 1-2 år.

Toftegårdens renoveringsbehov

Toftegården er en slidt bygning, som vedligeholdes løbende. Der foretages ikke istandsættelser af større omfang, og der udskiftes ikke større bygningsdele i klumper. Vedligehold foregår i den takt, der er nødvendig, og i et overskueligt økonomisk tempo, i henhold til de driftsmidler der er til rådighed.

Center for Ejendomme og Drift påpeger dog, at hvis Toftegården skal fortsætte i de kommende 2 år + en byggeperiode på 3 år for plejecenter Bykær, så anbefales det, at de ventilationsanlæg der er i bygningen bør opdateres/driftsoptimeres/udskiftes, hvis bygningen skal fungere. Dette er, i det beregnede anlægsbudget, prissat til 3,3 millioner kr. beregnet af ekstern rådgiver.

Supplerende juridisk vurdering af renovering af Toftegården

Siden sidste møde i Social- og Sundhedsudvalget har det vist sig, at der er en gråzone mellem status som kommunalt ejet plejehjem og kommunalt ejet serviceareal med tilhørende boliger opført som støttet byggeri. Vi har derfor besluttet at søge svar på Toftegårdens status dels i Social- og Ældreministeriet, og dels ved ekstern hjælp fra et advokatfirma. Der foreligger derfor ikke pt. en mulighed for at udtale klart, om en ombygning af Toftegården kan lade sig gøre. Hvis der foreligger en afklaring inden udvalgets møde d.31. maj 2021, vil denne tilgå udvalget.

Opsamling

På baggrund af ovenstående er det administrationens vurdering, at

- Der er ikke et umiddelbart kapacitetsbehov
- Der er ikke akut behov for vedligehold af Toftegården, ud over at opdatere/driftsoptimere/udskifte ventilationsanlæg.
- Der er ikke klarhed over det juridiske grundlag

Det er derfor vurderingen, at man kan udskyde nybyggeri i yderligere 1-2 år, ligesom der skal være klarhed over det juridiske grundlag før en evt. igangsættelse af renovering af Toftegården kan anbefales.

Punkt 7: Køb af elcykler i Hjemmeplejen

Åbent punkt

7 Køb af elcykler i Hjemmeplejen

83.00.00G01-0050

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	7	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Resumé

I forbindelse med budget 2021 blev det besluttet, at der skulle anskaffes 61 elcykler inkl. cykelhjelme til hjemmeplejen. Indkøbet har været udbudt som et EU-udbud. Social- og Sundhedsudvalget orienteres om resultatet af udbuddet.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Orienteringen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Indkøbet af elcykler inklusive hjelme er et indkøb under tærskelværdien, men med grænseoverskridende interesse og er derfor foretaget efter Udbudslovens afsnit IV. Ved tilbudsfristen udløb den 30. marts 2021 var der indkommet 5 tilbud, hvoraf de 4 blev vurderet konditionsmæssige.

De tilbudte elcykler blev herefter indkaldt til APV-testkørsel den 14. og 15. april i forhold til bedømmelsen af ergonomi og funktionalitet, og herved tildelt point af de enkelte testkørere.

Efter sammentælling af testkørselsresultatet, blev den endelige evaluering af cyklerne foretaget ud fra de i udbudsmaterialet oplyste tildelingskriterier;

Underkriterium	Vægtning i procent
Pris, er den samlede pris af el-cykel inklusive cykelhjelme	55 %
Ergonomi og funktionalitet, herunder vil der ud fra en APV bl.a. blive foretaget en vurdering af, hvor nem og behagelig cyklen er at benytte og betjene	45 %

Den færdige evaluering kan ses her;

Vindende bud		Støvring Cykler Winther Superbe 2	
Delkriterie	Vægt	Vurdering	Point
1. Pris	55		55,00
2. APV	45	1.434	39,40
I alt			94,40

		Holms Cykler ApS Winther Superbe 2		Boss Cykler E-Fly Away	
Delkriterie	Vægt	Vurdering	Point	Vurdering	Point
1. Pris	55		52,18		52,18
2. APV	45	1.434	39,40	1.428	39,23
I alt			91,57		91,41

		Boss Cykler Kildemoes City Steps	
Delkriterie	Vægt	Vurdering	Point
1. Pris	55		47,98
2. APV	45	1.559	42,83
I alt			90,81

Aftalen blev tildelt Støvring Cykler den 19. april 2021.

Efter stand-still periodens udløb den 29., oplyste leverandøren at cyklerne kunne leveres samlet i uge 20.

Kontrakten indeholder ikke en serviceaftale, men der er i udbudsmaterialet stillet krav om at; **"Garantiforpligtelser, garantiudbedringer samt sikkerhedskampagner skal kunne foretages på et cykelværksted på Bornholm i henhold til producentens forskrifter."**

Dette vil derfor, efter leverandørens anvisninger, blive foretaget af Aakirkeby Cykler, hvorfor også almindelig service i garantiperioden foretages hos Aakirkeby Cykler, men henvisning til leverandørens garantiforpligtelse.

Økonomiske konsekvenser

Prisen holdes indenfor det budgetterede beløb.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 8: Redegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejecentre og plejehjem på Ældreområdet 2020

Bilag

Tilsynsredegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejehjem og plejecentre 2020

Åbent punkt

8 Redegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejecentre og plejehjem på Ældreområdet 2020

27.12.16K09-0262

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	8	

Politisk sagsgang

Socialudvalget beslutter

Resumé

Center for Ældre har udarbejdet den årlige redegørelse for udførte tilsyn med kommunens plejecentre og plejehjem i 2020.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at redegørelsen sendes i høring i Ældrerådet og Handicaprådet

Social- og sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Godkendt

Sagsfremstilling

Der er foretaget tilsyn på 12 steder, og givet i alt 9 anbefalinger, hvoraf de 7 omhandlede dokumentationen. Tilsynet er ført dialogbaseret, og der har været foretaget interview med beboere, pårørende, medarbejdere og stedlig leder hver for sig.

Social- og Sundhedsudvalget har fået forelagt de enkelte steders rapporter, samt evt. handleplaner, som måtte følge heraf, løbende i takt med at tilsynet har været ført.

På baggrund af de førte tilsyn er det Tilsynets opfattelse, at

- beboerne får den hjælp, som de har ret til og er visiteret til efter serviceloven og kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder for ydelser i plejeboliger på ældreområdet, og udgangspunktet for hjælpen er den enkeltes behov og ønsker
- hjælpen lever op til kommunens ældrepolitik
- beboerne oplever, at de får den hjælp, som de har brug for
- aktivitetsniveauet har været meget lavt, hvilket tilskrives COVID-19-situationen, idet der har været restriktioner for, hvordan beboerne kunne omgås hinanden m.m.
- beboerne inddrages i beslutninger vedr. egen person, ofte i samspil med de pårørende.
- Der bør fortsat igangsættes initiativer, som sikrer, at personalet generelt bliver bedre til at dokumentere

Generelt udtaler Tilsynet,

- at personalsituationen har været udfordret grundet nødberedskabet, men at alle har haft forståelse for den specielle situation, man har været i, samtidig med, at man har været nervøse for at få Covid-19 inden for dørene på plejecentrene
- at de basale plejeopgaver, og til dels praktiske opgaver er løst tilfredsstillende i 2020

Fokusområder for 2021

Foruden det sædvanlige fokus på om borgerne får den hjælp, de skal have, vil Tilsynet i 2021 have særligt fokus på

- Aktiviteter for beboerne
- Dokumentation i omsorgssystemet

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 9: Revision af kvalitetsstandard servicelovens § 84,1 - Afløsning og aflastning

Bilag

Udkast til revideret Kvalitetsstandard §84, 1 Voksenhandicap 2021

Åbent punkt

9 Revision af kvalitetsstandard servicelovens § 84,1 - Afløsning og aflastning

27.36.08A21-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	9	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Jf. Servicelovens § 84, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen (Bornholms Regionskommune) tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Der er udarbejdet udkast til revideret kvalitetsstandard.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- At den reviderede kvalitetsstandard sendes til høring i Handicaprådet

Social- og sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Den reviderede kvalitetsstandard sendes i høring i Handicaprådet med takstblad bilagt sagen. René Danielsson kan ikke medvirke, da han ønsker "Løvsstikken" skrevet ud af kvalitetsstandarder således, at standarden giver større fleksibilitet end udkastet giver udtryk for

Sagsfremstilling

Folketinget har på nogle af de store velfærdsområder gjort det lovpligtigt for kommunerne at udforme kvalitetsstandarder. Kvalitetsstandarder er nedskrevne og offentlige beskrivelser af, hvilken service kommunens borgere kan forvente på et givent område.

Reglerne om kvalitetsstandarder og serviceniveau fremgår af lov om social service (serviceloven) [§ 138](#) og [§ 139](#).

Da serviceloven er en rammelov, betyder det at den enkelte kommune selv kan og skal fastlægge det lokale serviceniveau. Det lokale serviceniveau kaldes også kvalitetsstandard eller vejledende retningslinje.

Bornholms Regionskommunes Kvalitetstandard for Servicelovens § 84 stk. 1 beskriver kommunens serviceniveau for afløsning eller aflastning til nærtstående pårørende.

Denne har været gældende siden den 22. august 2018.

Den gældende kvalitetsstandard fremstår på visse punkter upræcis, hvorfor udkastet kommer med forslag til præciseringer således, at det tydeligt fremgår, at Center for Psykiatri og Handicap altid foretager konkrete og individuelle vurderinger i forbindelse med bevilling af aflastningstilbud, samt det er klart af hvem og hvordan ydelsen som udgangspunkt kan ydes.

Hvor der er tale om ændringer i den aktuelt gældende kvalitetsstandard, fremgår disse ændringer af udkastet (Bilag)

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 10: Tilsyn 2021 Plejecenter Lunden

Bilag

Tilsyn Lunden 1 (Paradisvej 11 og Kirsebærlunden) 11.marts 2021 - Slut

Tilsyn Lunden 2 (Blommelunden og Rosenlunden) 02. marts 2021

Åbent punkt

10 Tilsyn 2021 Plejecenter Lunden

27.12.16K09-0261

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	10	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Jf. lov om retssikkerhed og administration § 16 har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver skal løses, jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på. De generelle tilsynsbestemmelser i retssikkerhedsloven suppleres af servicelovens bestemmelser om tilsyn.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at tilsynet tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:
Tilsynet taget til efterretning

Sagsfremstilling

Det kommunale tilsyn har henholdsvis den 11. marts 2021 Lunden 1 (Afdelingerne Paradisvej 11 og Kirsebærlunden) og den 02. marts 2021 Lunden 2 (Afdelingerne Blommelunden-Rosenlunden) aflagt uanmeldt tilsynsbesøg på Plejecenter Lunden.

Tilsynet indbefatter:

Beboernes generelle oplevelse af at bo på stedet, den hverdag der skabes for beboerne, den hjælp der ydes, forplejningen og de kulturelle og sociale aktiviteter.

I forhold til medarbejderne; om der findes let tilgængelige instrukser, som klart beskriver medarbejdergruppens ansvar og kompetenceområder, oplæring af nyt personale og herunder de forskellige forhold omkring omsorgen for de særligt svage beboere samt håndteringen af magtanvendelser.

I forhold til ledelsen; de ledelsesmæssige ansvarsområder, den interne organisering af stedets driftsopgaver, opfølgning på tidligere tilsyn, personaleforhold, sygdom, det løbende arbejde med instrukser, sikring af reglerne vedr. magtanvendelse og herunder borgernes retssikkerhed, egenkontrol samt kvalitetsudvikling og medarbejderudvikling.

Plejecentrets værdigrundlag, kommunikationen mellem medarbejdere og beboerne/pårørende og internt mellem medarbejderne og i forhold til ledelsen, indgår ligeledes i tilsynet.

Tilsynsrapporten publiceres efterfølgende på Tilbudsportalen.

Samlet indtryk

Lunden 1 (Paradisvej 11 og Kirsebærlunden)

Det er Tilsynets oplevelse, at beboerne på Plejecenter Lunden, afdelingerne Paradisvej 11 og Kirsebærlunden oplever at have et godt og trygt tilbud.

Tilsynet har desuden givet anledning til, at udtale, at beboerne får den hjælp, som de har ret til og behov for set i forhold til serviceloven og de gældende kvalitetsstandarder i kommunen m.m.

Der er forbindelse med tilsynet ikke givet anbefalinger.

Ledelsens bemærkninger

Det er glædeligt at læse at Lunden 1 arbejder ud fra Center for Ældres kerneopgave. Det er især glædelig læsning at denne i dagligdagen omsættes i handlinger, og ledelsen udleder at udsagnene er samstemmende fra leder, medarbejder, beboer og pårørende.

Ledelsen hæfter sig ved, at udgangspunktet er beboernes ønsker og behov der er styrende i det daglige liv. Ex. at det er beboeren der bestemmer hvornår dagen skal starte.

Når der tales om den rehabiliterende arbejdsmetode, er det positivt, at læse at der er fokus på § 86, beboerne får den genoptræning de har brug for, for at kunne være en aktiv deltager i deres eget liv.

Det er yderst tilfredsstillende at læse, at dokumentationen i Cura er der generelt styr på i begge team.

Slutteligt har ledelsen noteret sig, at der både af beboer og pårørende udtrykkes et velfungerende samarbejde med personalet og at personalet har en respektfuld kommunikation.

Alt i alt mener ledelsen, at Lunden 1 er et yderst veldrevet Plejeteam, hvor der leves op til, at give beboerne de ydelser, de efter Serviceloven § 83 har ret til, set ud fra deres behov.

Et sted hvor beboerne trives og har en tryk og god hverdag.

Lunden 2 (Blommelunden og Rosenlunden)

Det er Tilsynets oplevelse, at beboerne på Plejecenter Lunden, afdelingerne Blommelunden og Rosenlunden oplever at have et godt og trygt tilbud.

Tilsynet har desuden givet anledning til, at udtale, at beboerne får den hjælp, som de har ret til og behov for set i forhold til serviceloven og de gældende kvalitetsstandarder i kommunen m.m.

Der er forbindelse med tilsynet ikke givet anbefalinger.

Ledelsens bemærkninger

Ledelse har med stor tilfredshed læst, at Lunden (Blomme- og Rosenlunden) i det store og hele fungerer som et godt og trygt sted at bo.

At der er taget hånd om den mangelfulde dokumentation som blev bemærket i 2019, det viser for ledelsen, at der arbejdes kontinuerligt med dokumentation i Cura og dermed fremgår den enkelte borgers aktuelle behov så alle medarbejdere kan levere den kvalitet i plejen som er påkrævet.

Det er glædeligt at læse at borgernes liv og aktiviteter er godt i gang igen efter nedlukning nr. 2.

Der er planlagt nye møder med beboer - /familieråd så udrulning af aktivitetsplan kan ske inden for kort tid.

Når der tales om boligernes standard, er daglig leder meget opmærksom på, at få eventuelle skader udbedret via. boligselskabets kontaktperson.

Alt i alt mener ledelse, at læse, at Center for Ældres kerneopgave omsættes til handling på fornemmeste vis i dagligdagen på plejecenter Lunden Blommelunden/ Rosenlunden.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Til kommentering i Ældrerådet:

Bornholms Ældreråd, den 27. april 2021:

Vi ser med tilfredshed på, at plejecenter Lunden er et godt sted at bo.

Til kommentering i Handicaprådet:

Handicaprådet den 17. maj 2021:

Handicaprådet anerkender det flotte arbejde, som tilsynsrapporten afspejler. Handicaprådet gør opmærksom på, at ved personalenormeringer skal påses både det fysiske og det mentale område.

Punkt 11: Udvidelsesforslag vedrørende tilbud om misbrugsbehandling af unge

Bilag

Fagligt notat vedr. §101-behandlingstilbud i regi af Ungerådgivningen, maj 2021

Supplerende skoletilbud til §101-behandlingstilbud

Telefonrådgivning i forbindelse med §101 tilbud behandlingstilbud til unge

Udvidelsesforslag A. Tilbud om misbrugsbehandling til unge inkl. døgndækket telefonrådgivning i weekends og på helligdage

Udvidelsesforslag B. Tilbud om misbrugsbehandling til unge inkl. 4 timers daglig telefonrådgivning i weekends og på helligdage

Udvidelsesforslag C. Tilbud om misbrugsbehandling til unge inkl. akut telefontid mellem kl. 8-8.30 på hverdage

Øvrige tilbud i BRK til målgruppen for §101-behandlingstilbud

Åbent punkt

11 Udvidelsesforslag vedrørende tilbud om misbrugsbehandling af unge

27.27.48A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	11	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget beslutter

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Social- og Sundhedsudvalget, Børne- og Skoleudvalget samt Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget behandlede på møder i april et forslag om etablering af tilbud om misbrugsbehandling til unge.

Social- og Sundhedsudvalget besluttede, at sende sagen til høring i Handicaprådet og Udsatterrådet samt at administrationen udarbejder et udvidelsesforslag, der kan indgå i budgetprocessen. Udvidelsesforslaget skal omfatte et behandlingstilbud til unge, hvori der også indgår et pårørende tilbud, en 24/7 ordning og en udekørende funktion.

På udvalgmøderne i april foreslog de tre politiske udvalg endvidere, at startomkostningerne finansieres i indeværende år fordelt på de tre udvalg.

I henhold til den overordnede tids- og procesplanen vedrørende indsatser og tilbud til udsatte børn og unge skal der ligeledes foreligge en afklaring af, *"om kommunens øvrige behandlingstilbud (alkohol, stoffer og medicin) til børn og unge er de rigtige, og om de er tilstrækkelige ud fra den aktuelle situation, herunder skal der indgå en afklaring af, hvordan et behandlingstilbud til unge kan understøttes af et skoletilbud"*.

På baggrund af ovenstående foreligger der til udvalgenes behandling:

- Forslag til udvidelsesforslag vedrørende tilbud om misbrugsbehandling til unge, der kan indgå i budgetprocessen for 2022. Forslag der rummer pårørende tilbud, en udgående funktion samt telefonrådgivning i weekends og på helligdage
- Forslag til skoletilbud, der understøtter behandlingstilbuddet
- En afdækning af øvrige tilbud til målgruppen, der gensidig supplerer behandlingstilbuddet for at sikre en sammenhængende indsats

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller til Social- og Sundhedsudvalget, at udvalget:

- a) Fremsender udvidelsesforslag A, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. døgndækket telefonrådgivning i weekends og på helligdage til behandling i forbindelse med budget 2022

- b) Fremsender udvidelsesforslag B, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. 4 timers telefonrådgivning dagligt i weekends og på helligdage til behandling i forbindelse med budget 2022
- c) Fremsender udvidelsesforslag C, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. akut telefontid mellem kl. 8-8.30 på hverdage til behandling i forbindelse med budget 2022
- d) Indstiller at afholde 2/5 af opstartsudgiften på 0,5 mio. kr. på behandlingstilbuddet som beskrevet i økonomiafsnittet og at der flyttes 100.000 kr. fra bevilling 32 Psykiatri og handicap til bevilling 33 Sundhed, hvor de samlede opstartsudgifter afholdes
- e) Tager forslag til skoletilbud, der understøtter behandlingstilbuddet til efterretning
- f) Tager afdækning af øvrige tilbud til målgruppen, der gensidig supplerer behandlingstilbuddet til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 31.maj 2021:

- a) Godkendt
- d) Anbefales
- e) Til efterretning
- f) Til efterretning

Søren Schow kan ikke medvirke da han afventer sin stillinstagen

Servicedirektøren indstiller til Børne- og Skoleudvalget, at udvalget:

- g) Tager udvidelsesforslag A, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. med døgndækket telefonrådgivning i weekends og på helligdage til efterretning
- h) Tager udvidelsesforslag B, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. 4 timers telefonrådgivning i weekends og på helligdage til efterretning
- i) Tager udvidelsesforslag C, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. akut telefontid mellem kl. 8-8.30 på hverdage til efterretning
- j) Indstiller at afholde 2/5 af opstartsudgiften på 0,5 mio. kr. på behandlingstilbuddet som beskrevet i økonomiafsnittet og at der flyttes 100.000 kr. fra henholdsvis bevilling 12 Børn og familie samt fra 13 Uddannelse til bevilling 33 Sundhed, hvor de samlede opstartsudgifter afholdes
- k) Drøfter forslag til skoletilbud, der understøtter behandlingstilbuddet med henblik på den videre behandling af forslaget
- l) Tager afdækning af øvrige tilbud til målgruppen, der gensidig supplerer behandlingstilbuddet til efterretning

Børne- og Skoleudvalget den 1. juni 2021:

Servicedirektøren indstiller til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, at udvalget:

- m) Tager udvidelsesforslag A, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. døgn dækket telefonrådgivning i weekends og på helligdage til efterretning
- n) Tager udvidelsesforslag B, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. 4 timers telefonrådgivning i weekends og på helligdage til efterretning
- o) Tager udvidelsesforslag C, der omfatter drift af tilbud om misbrugsbehandling til unge som beskrevet inkl. akut telefontid mellem kl. 8-8.30 på hverdage til efterretning
- p) Indstiller at afholde 1/5 af opstartsudgiften på 0,5 mio. kr. på behandlingstilbuddet som beskrevet i økonomiafsnittet, og at der flyttes 100.000 kr. fra bevilling 41 Uddannelse og beskæftigelse til bevilling 33 Sundhed, hvor de samlede opstartsudgifter afholdes
- q) Tager forslag til skoletilbud, der understøtter behandlingstilbuddet til efterretning
- r) Tager afdækning af øvrige tilbud til målgruppen, der gensidig supplerer behandlingstilbuddet til efterretning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 2. juni 2021:

Servicechefen indstiller til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget, at udvalget

- s) Beslutter at afholde 2/5 af opstartsudgiften på 0,5 mio. kr. på behandlingstilbuddet som beskrevet i økonomiafsnittet og at der flyttes 100.000 kr. fra bevilling 32 Psykiatri og handicap til bevilling 33 Sundhed, hvor de samlede opstartsudgifter afholdes
- t) Beslutter at afholde 2/5 af opstartsudgiften på 0,5 mio. kr. på behandlingstilbuddet som beskrevet i økonomiafsnittet og at der flyttes 100.000 kr. fra henholdsvis bevilling 12 Børn og familie samt fra 13 Uddannelse til bevilling 33 Sundhed, hvor de samlede opstartsudgifter afholdes
- u) Beslutter at afholde 1/5 af opstartsudgiften på 0,5 mio. kr. på behandlingstilbuddet som beskrevet i økonomiafsnittet, og at der flyttes 100.000 kr. fra bevilling 41 Uddannelse og beskæftigelse til bevilling 33 Sundhed, hvor de samlede opstartsudgifter afholdes

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den xx. juni 2021:

Sagsfremstilling

Udvidelsesforslag vedrørende tilbud om misbrugsbehandling af unge
Social- og Sundhedsudvalget, Børne- og Skoleudvalget samt Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget behandlede på møder i april et forslag om etablering af tilbud om misbrugsbehandling til unge efter §101 i Serviceloven.

Tilbuddet etableres som en udbygning af Ungerådgivningen, der er et forebyggende tiltag efter servicelovens § 11. Integration af et §101-behandlingstilbud i Ungerådgivningen vil give mulighed for en både tydeligere og smidig overgang mellem anonyme rådgivningsforløb og stofbehandling.

Efter udvalgenes behandling på møderne i april er beskrivelsen af tilbuddet blevet suppleret/præciseret i forhold til pårørende tilbud og en udgående funktion. (Vedhæftet). Endvidere er der beskrevet et særskilt tilbud om telefonrådgivning til unge og deres forældre/pårørende i weekends og på helligdage.

Vedrørende tilbud til pårørende:

Til forældre og andre nærtstående til unge med rusmiddelproblematikker tilbyder Ungerådgivningen (hvor §101-tilbuddet forankres):

- Forældre/pårørende-kredse 4 gange årligt
- Telefonisk vejledning og samtale
- Individuelle bekymrings-/rådgivningssamtaler

For alle tre aktiviteter gælder, at Ungerådgivningen tilbyder disse som anonyme og fortrolige. Der sker således ingen registrering på borgerniveau.

Vedrørende udgående funktion:

Ungerådgivning (hvor §101-tilbuddet forankres) er fleksibel i forhold til at nå den unge på en hensigtsmæssig måde. Ungerådgivningen er således udgående i det omfang som det er hensigtsmæssigt, hvis en ung har svært ved at møde frem, uagtet årsagen. Samarbejdet med andre tilbud i kommunen (Det Gule Team/gadeplan) afhjælper ofte de udfordringer unge under 18 år kan have fx i forhold til transport. Ungerådgivningens erfaringer med at afholde §11-samtaleforløb på udvalgte lokaliteter, fx på Remisen vil også være muligt i det nye §101-behandlingstilbud, når det skønnes nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Vedrørende telefonrådgivning til unge og deres forældre/pårørende i weekends og på helligdage

Erfaringsmæssigt kan det være svært for den unge at komme igennem en weekend eller helligdage. Også forældre og pårørende har også ofte størst behov for at komme i akut kontakt med misbrugsområdet for råd og vejledning i weekends og på helligdage.

Der foreligger ikke data, der kan belyse behovet for lokal telefonisk rådgivning udenfor almindelig åbningstid. Det er administrationens vurdering, at behovet er begrænset og i et vist omfang vil kunne tilgodeses ved henvisning til frivillige telefonrådgivninger, der tilbyder støtte til borgere i krise udenfor almindelig åbningstid.

Der er på den baggrund udarbejdet forskellige forslag på tilbud om telefonrådgivning til unge og deres forældre/pårørende jf. nedenstående forslag A, B og C.

Et lokalt tilbud om telefonrådgivning foreslås placeret i Rusmiddelområdet, hvor det vil være medarbejdere med behandlerkompetencer, der på skift betjener telefonrådgivningen¹.

Formålet med telefonrådgivningen er:

- at yde støtte til de unge, der er i behandling, hvis de oplever det svært at komme igennem en weekend / periode med helligdage
- at yde støtte til forældre, der har brug for sparring omkring de vanskeligheder de oplever i relationen med deres unge eller i relation til de unges forbrug, misbrug af rusmidler
- at kunne henvise til politi og hospital, hvis det vurderes hensigtsmæssigt med en akut indsats uden for behandlingsområdets åbningstid

¹ Alternative placeringer har været drøftet, herunder henvisning til Ungehusets vagttelefon. Det vurderes dog ikke fagligt hensigtsmæssigt. Ungehuset er et alternativ til en anbringelse og vagttelefonen er et tilbud målrettet disse unge og deres forældre m.fl. Vagttelefonen vil ikke kvalificeret kunne løfte opgaven som rådgivningstelefon i et misbrugsbehandlingstilbud.

Medarbejderen på vagt vil ikke kunne være opsøgende eller udkørende, men vil kunne indgå aftale med borgeren om en akuttid til afklaring af behandlingsbehov og behandlingsindsats på førstkommande hverdag.

Tilbuddet om telefonrådgivning i weekends og på helligdage foreslås suppleret med et medlemskab af Netstof.dk, der er en webbaseret rådgivning for unge mellem 15 og 24 år. Den årlige udgift hertil beløber sig til 10.000 kr.

Der foreligger med afsæt i overstående følgende tre forslag:

Forslag A: Døgndækket tilbud om telefonrådgivning i weekends og på helligdage.

- Den årlige udgift er vurderet til 650.000 kr.

Forslag B: 4 timers daglig telefonrådgivning i weekends og på helligdage, hvor der også følges op på henvendelser (telefonbeskeder, mail og sms) fra hele døgnet.

- Den årlige udgift er vurderet til 350.000 kr.

Forslag C: Akuttefon på hverdage mellem kl. 8-8.30, suppleret med let tilgængelig information på bl.a. kommunens hjemmeside om muligheder for kontakt til frivillige telefonrådgivninger, der tilbyder støtte til borgere i krise udenfor almindelig åbningstid.

- Den årlige udgift er på 10.000 kr.

Alle tre forslag rummer udgiften til et medlemskab af Netstof.dk

Det skal bemærkes, at den årlige udgift i forslag A og B er behæftet med betydelig usikkerhed, idet der ikke på nuværende tidspunkt foreligger aftaler med de faglige organisationer om honorering, samtidig med at omfanget af opkald som nævnt er behæftet med usikkerhed. Det skal også nævnes, at et krav om telefon/rådighedsvagter i weekends og helligdage kan gøre Rusmiddelområdet i BRK mindre attraktiv, når der skal rekrutteres nye medarbejdere.

Udvidelsesforslag til budget 2022

Med afsæt i ovenstående er der udarbejdet tre udvidelsesforslag til budget 2022:

- Udvidelsesforslag A, der omfatter driften af et §101-tilbud om misbrugsbehandling af unge med pårørende tilbud og udgående funktion som beskrevet inkl. døgndækket telefonrådgivning i weekends og på helligdage
- Udvidelsesforslag B, der omfatter driften af §101-tilbud om misbrugsbehandling af unge med pårørende tilbud og udgående funktion som beskrevet inkl. 4 timers telefonrådgivning dagligt i weekends og på helligdage
- Udvidelsesforslag C, der omfatter driften af §101-tilbud om misbrugsbehandling af unge med pårørende tilbud og udgående funktion som beskrevet inkl. akuttefon på hverdage mellem kl. 8-8.30, suppleret med let tilgængelig information på bl.a. kommunens hjemmeside om muligheder for kontakt til frivillige telefonrådgivninger, der tilbyder støtte til borgere i krise udenfor almindelig åbningstid.

Alle tre forslag forudsætter, at startomkostninger på 0,5 mio. kr. finansieres i indeværende år, som beskrevet under Økonomi.

Det er administrationen vurdering, at Udvidelsesforslag C er tilstrækkelig til at sikre opstart af et misbrugsbehandlingstilbud til unge.

Forslag til skoletilbud, der understøtter behandlingstilbuddet

Center for skole har udarbejdet et forslag til et supplerende skoletilbud til unge 13-18 (20) år

under Ungdomsskolens Heltidsundervisning, der understøtter §101-tilbuddet om misbrugsbehandling til unge.

Tilbuddets formål er, at kvalificere den enkelte til at komme tilbage til almenskolen, alternativt gøres klar til en ungdomsuddannelse og dermed vende tilbage i almen uddannelse.

De unge foreslås tilknyttet tilbuddet 5 hverdage om ugen i 25 timer ugentligt. Dermed sikres en struktureret og sammenhængende hverdag for de unge, der tager udgangspunkt i den enkeltes virkelighed. For at skabe et helhedsorienteret fokus, vil tilbuddet have tæt samarbejde med §101-tilbuddet samt andre involverede omkring den enkelte. Lærerne i tilbuddet er tovholder for den enkeltes forløb for at sikre en sammenhængende indsats mellem alle instanser den unge er i berøring med.

Tilknytningen til tilbuddet kan variere, da det er forskelligt, hvornår den enkelte når sit mål, og hvornår den enkelte kan forankres i uddannelse, praktikplads eller arbejde. Et skøn vil være at forløbet kan strække sig over et halvt til et helt år.

Tilbuddet vil kunne rumme 10 indskrevne unge, hvilket umiddelbart skønnes at modsvare behovet. Tilbuddet har løbende optag og afgang. Det er vigtigt, at der kan handles hurtigt og fleksibelt uden for lang visitationsprocedure.

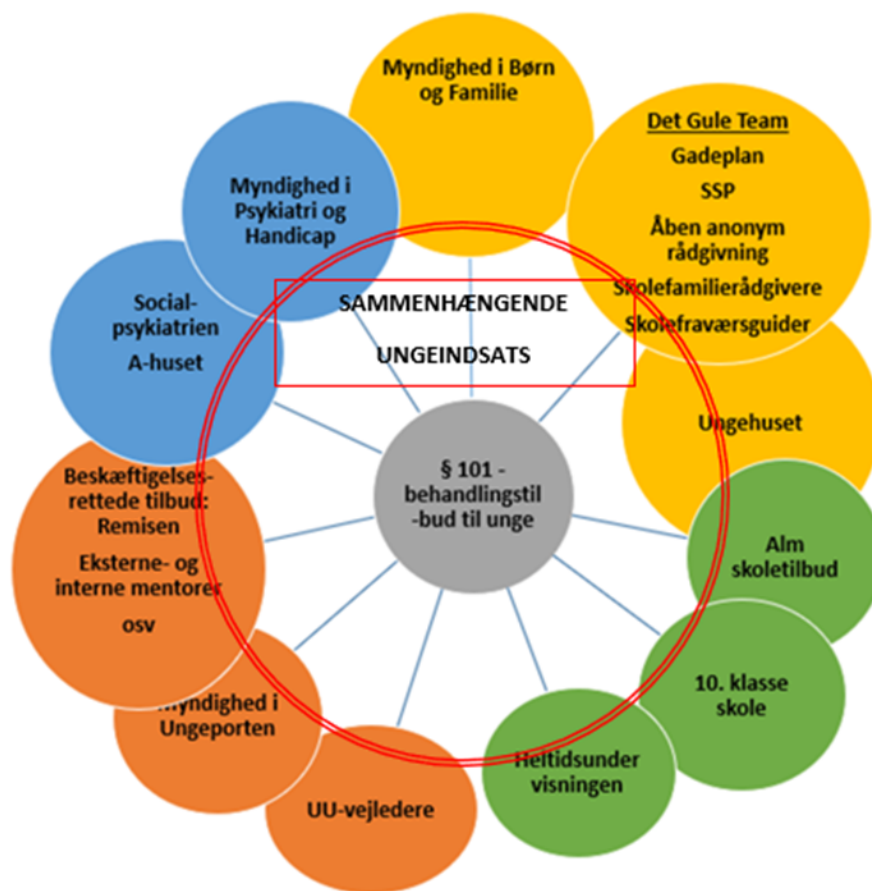
Der er endvidere drøftet med Center for Job, Uddannelse og Beskæftigelse at tilbuddet kan udvides til også at inkludere unge over 18 år, hvor et sådant skoletilbud vil være relevant.

Etableringen af et supplerende skoletilbud til unge mellem 13-18 år vil søges afholdt indenfor Center for Skoles egne rammer, men vil blive fulgt tæt og tilpasset efter behov og de samlede rammer i Center for Skole. Økonomien i forhold til inklusion af unge over 18 år skal afklares nærmere.

En sammenhængende ungeindsats - øvrige tilbud til målgruppen, der gensidig supplerer §101-behandlingstilbuddet til unge med misbrugsproblematikker

Langt størstedelen af målgruppen til et kommende misbrugsbehandlingstilbud til unge op til 25 år vil også være i kontakt med andre kommunale tilbud i kommunen, da den unges misbrugsproblematik sjældent står alene.

Nedenstående figur viser i hovedtræk nogle af de mange kommunale tilbud, der på forskelligvis supplerer og suppleres af et kommende misbrugsbehandlingstilbud til unge. Tilbuddene er nærmere beskrevet i bilag.

For at sikre en sammenhængende indsats overfor den unge skal §101-tilbuddet derfor fungere som en integreret og forstærkende indsats i forhold til øvrige kommunale indsatser. I forbindelse med etablering af §101-tilbuddet nedsættes 'et fagligt følgeråd', som sammen med behandlerne i Ungerådgivningen bistår med implementering, sammenhæng og sikrer 'sømløse overgange' både internt i kommunen og i forhold til eksterne aktører.

Siden 2019 har BRK haft en lovpligtig samlet kommunal ungeindsats under betegnelsen den Sammenhængende Ungeindsats. Formålet med den Sammenhængende Ungeindsats er på bedste vis at forankre de bornholmske unge i uddannelse eller beskæftigelse og understøtte en god og stabil hverdag for alle unge på Bornholm. Styregruppen for den Sammenhængende Ungeindsats af Servicedirektør, Centerchefer for de implicerede centre samt myndighedsledere fra samme centre.

Det overordnede ansvar for at sikre og monitorere, at §101-tilbuddet til unge er tilstrækkeligt og fungerer som en integreret og forstærkende indsats på tværs i kommunen, foreslås derfor placeret i Styregruppen for den Sammenhængende Ungeindsats.

Økonomiske konsekvenser

I forbindelse med etablering af tilbuddet må påregnes 0,5 mio. kr. til kompetenceudvikling, indretning af lokaler, inventar samt ny-godkendelse af tilbuddet hos Socialtilsynet.

Social- og Sundhedsudvalget, Børne- og Skoleudvalget samt Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget har peget på, at opstartsudgifterne på 0,5 mio. kr. finansieres i indeværende år fordelt på de tre udvalg.

Der foreslås på den baggrund følgende finansiering af opstartsudgifterne:

- 1/5 af opstartsudgifterne afholdes af Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, hvor 100.000 kr. afholdes inden for den ramme af beskæftigelses- og uddannelsespuljen (Budget afsat til Ungeindsats i budget 2021 svarende til 1.000.000 kr. hvorefter der vil være 900.000 kr. til indsatser i 2021).
- 2/5 af opstartsudgifterne afholdes af Social- og Sundhedsudvalget, hvor
 - 100.000 kr. afholdes af ikke disponerede overførte midler fra 2020 i Center for Sundhed og Forebyggelse.
 - 100.000 kr. afholdes af ikke disponerede overførte midler fra 2020 i Center Psykiatri og Handicap
- 2/5 af opstartsudgifterne afholdes af Børn- og Skoleudvalget, hvor
 - 100.000 kr. afholdes af profitcenteret fælles skole i Center for Skole
 - 100.000 kr. afholdes af ikke disponerede overførte midler fra 2020 i Center for Børn og Familie

Uforbrugte midler i forbindelse med opstart af behandlingstilbuddet tilbageføres til områderne efter samme fordeling.

Supplerende sagsfremstilling

Handicaprådet den 19. april 2021:

Drøftet idet Handicaprådet glæder sig over, at der udarbejdes forslag om et pårørendetilbud, en 24/7 ordning og en udekørende funktion.

Høringssvar fra Bornholms Udsatteråd angående tilbud om misbrugsbehandling til unge, 10. maj 2021:

Bornholms Udsatteråd har senest den 5. januar 2021 henvendt sig til kommunalbestyrelsen for at gøre opmærksom på, at der er brug for mere hjælp til flere unge i tide. Udsatterådet gjorde i denne forbindelse opmærksom på, at der mangler lokale behandlingstilbud for unge, som er kommet ud i misbrug af stoffer og piller. Der er ligeledes behov for en forebyggende indsats på tværs af alle aktører på Bornholm, så unge ikke risikerer at udvikle et misbrug, som på mange måder kan være til stor skade for den unge.

Bornholms Udsatteråd er bekendt med de mange indsatser, der allerede er gang i, men må som mange andre konstatere, at der er brug for mere hjælp og hurtig indsats. Måske også anderledes tilgange til de unge. Bornholms Udsatteråd har dermed opfordret til, at der snarest sættes flere tiltag i værk i samarbejde på tværs af alle aktører på øen, så vi i fællesskab kan sikre de bedste vilkår for alle unges udvikling, livskvalitet og ugeliv.

Bornholms Udsatteråd hilser derfor dette forslag velkomment og mener, at det er meget positivt, at der nu oprettes tilbud til unge udsatte og at der er fokus på dette område.

Bornholms Udsatteråd vil gerne sende en ros til medarbejderne i BRK, for at arbejde hurtigt med at oprette et tilbud med misbrugsbehandling til unge.

Bornholms Udsatteråd bakker op om at der etableres en følgegruppe, der følger dette arbejde til dørs. Bornholms Udsatteråd vil løbende følge brugernes oplevelse af det tilbud, der er skitseret.

Punkt 12: Relevante tilbud til udsatte børn og unge - Øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder (spor 2)

Åbent punkt

12 Relevante tilbud til udsatte børn og unge - Øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder (spor 2)

27.12.00G01-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	12	

Politisk sagsgang

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget orienteres
Social- og Sundhedsudvalget orienteres
Børne- og Skoleudvalget beslutter
Handicaprådet orienteres
Udsatterådet orienteres

Resumé

Børne- og Skoleudvalget har ønsket, at der udover beskrivelsen af et behandlingstilbud til børn og unge med et problematisk forbrug af rusmidler (under SEL §101), også kommer en gennemgang af udvalgte øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder i Bornholms Regionskommune. Disse tilbud samt forslag til nye indsatser/tilbud, herunder fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse har fokus på at give børn og unge muligheden for et godt børne- og ungdomsliv uden et problematisk forbrug af rusmidler. De allerede eksisterende tilbud og fællesskabsmuligheder grupperer sig i: Sammenhæng i de yngstes liv, Fravær og fremmøde, Inkluderende læringsmiljøer og Gode overgange.

Styrkelse af nuværende tilbud og nye tiltag har fokus på Styrkelse af Sundhedsplejen, Tidlig indsats for børn i skilsmissefamilier, Tidlig indsats for børn af forældre med psykisk sygdom, Fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse, Børn og Unge med psykiske udfordringer, Videreførelse af skolefraværsguider, Oprettelse af daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker, Ungdomsskolens tilbud, Etablering af forpligtende samarbejde med frivillige aktører i civilsamfundet, Tværgående sammenhæng og uddannelse, Kommunikation og begrebet Relationel velfærd

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

1. Orienteringen tages til efterretning.
2. Sagen drøftes med henblik på den videre behandling

Social- og Sundhedsudvalget den 31. maj 2021

1. Orienteringen taget til efterretning
2. Drøftet

Sagsfremstilling

Børne- og Skoleudvalget godkendte d. 2. marts 2021 en [tids- og procesplan](#), hvor der skal beskrives et behandlingstilbud til børn og unge med et problematisk forbrug af rusmidler (under SEL §101) samt en gennemgang af udvalgte øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder

samt evt. forslag til nye indsatser/tilbud. Et af de tilbud som har været nævnt i denne forbindelse er fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse.

Dette dagsordenspunkt omhandler jf. dagsordenspunkt nr. 5 gennemgangen af de i tids- og procesplan fremhævede indsatser:

- *Børn i udsatte positioner*
- *Sammenhæng i de yngstes liv*
- *Fravær og fremmøde*
- *Inkluderende læringsmiljøer*
- *Gode overgange*

Derefter følger forslag til nye eller optimering af indsatser/tilbud, herunder fritidsklub.

Børn i udsatte positioner

Gruppen af børn i udsatte positioner omfatter børn i meget forskellige problemer og livssituationer. Der er tale om børn med emotionelle og sociale vanskeligheder i form af ensomhed, tristhed, angst, lav selvværdsfølelse, lav impuls kontrol, aggressiv adfærd mv. Det kan også være børn med indlæringsvanskeligheder i forbindelse med dårligt udviklet sprog og/eller problemadfærd i børnehave forbundet med dårligt udviklede sociale færdigheder. Endelig er der mange udsatte børn, hvor deres udsathed er tæt knyttet til samspillet i deres familie. Problembillederne er således mange, sammensatte og med stor kompleksitet. De forhold, faktorer og mekanismer, som forskningen forbinder og forklarer børns udsathed med, er ligeledes mangfoldige. Der er tale om sociologiske faktorer som fattigdom, få sociale og kulturelle ressourcer, lavt uddannelsesniveau, livsstil, medborgerskab og etnicitet. Det kan være familiære risikofaktorer såsom misbrug, psykisk sygdom, konfliktyldte skilsmisser, dysfunktionelle familiemønstre, uhensigtsmæssige opdragelsesmønstre. Individuelle faktorer som psykologiske karaktertræk, intelligens og helbred kan også være i spil. Også her er billedet sammensat og komplekst (Kilde: Udsatte børn – et helhedsperspektiv, Karen-Asta Bo, Jens Guldager m.fl.).

Nogle af disse børn og unge i udsatte positioner bliver tiltrukket af fællesskaber med et problematisk forbrug af rusmidler. De fokusområder og indsatser, som er fremhævet i dette dagsordenspunkt, har til formål at reducere udsathed og derigennem give hvert enkelt barn og ung muligheden for at få et godt børne- og ungdomsliv, sådan som [Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik for 0-29 år](#) tilstræber.

Sammenhæng i de yngstes liv

De første 1000 dage har afgørende indflydelse på et barns liv, og programmet **De små børns Bornholm** har siden 1. januar 2020 arbejdet med at skabe bedre vilkår for alle små børn på Bornholm. Programmet udvikler og afprøver forskellige metoder, indsatser og samarbejde, der kan understøtte forældrekompetencer, styrke det faglige niveau og udvikle kvaliteten i dagtilbuddene, og ikke mindst bringe civilsamfundet i spil som betydningsfuld ressource omkring børn og deres familier.

De små børns Bornholm er finansieret sammen med Egmont Fonden frem til 31. december 2023, og der er mulighed for at forlænge programmet yderligere 4 år efterfølgende. Der kan ses mere om De små børns Bornholm på [brk.dk](#)

Fravær og fremmøde

Folkeskolerne på Bornholm har også fokus på at nedbringe skolefravær, og det strategiske udviklingsarbejde er forankret i en arbejdsgruppe under Fælles Folkeskole Bornholm. Her arbejdes der blandt andet med systematisk håndtering af bekymrende elevfravær, udvidelse

og videreudvikling af samarbejdet med ressourcepersoner på skolerne og undersøgelse af mulighederne for at lave mere helhedsorienterede indsatser for elever i mistrivsel/med bekymrende fravær.

Undervisning og læring er en vigtig social beskyttelsesfaktor, skolegang har således afgørende betydning for at skabe chancelighed for alle børn og unge.

Grundlaget for stabilt fremmøde i skolen etableres allerede tidligt i barnets liv, og derfor er det relevant at have fokus på Sundhedsplejen og dagtilbud også i forhold til fravær og fremmøde i skolen.

Sundhedsplejen i Bornholms regionskommune besøger alle nyfødte børn flere gange i løbet af barnets første år, ligesom Sundhedsplejen også har samtaler med eleverne i 0. klasse og igen i 9. klasse. Derudover tilbydes samtaler og undersøgelser på 1., 4. og 9. klasses trin. Disse samtaler har fokus på syn, hørelse, højde og vægt, men er samtidig sundhedsorienterede samtaler tilpasset barnets alder. Sundhedssamtalerne kan f.eks. have fokus på trivsel, kost/madpakker, søvn og motion, alkohol og røg samt prævention.

Kommunens Familierådgivere er til stede i både dagtilbud og skole, hvor der er fokus på rådgivning af forældre i forhold til håndtering af udfordringer i familien.

For nuværende afprøves en model i kommunen, hvor der er ansat 2 **fraværsguides**, som har til formål at fastholde elever med et bekymrende fraværsmønster i skolen gennem individuelt tilrettede forløb i tæt samarbejde med skole og forældre.

Indsatserne i **STIME** er også med til at understøtte børn og unges i stabilt fremmøde og har fire lettere behandlingsspor:

- Få styr på angsten (6-12 år)
- Når bekymring og tristhed fylder for meget (13-17 år)
- Når tanker om krop og mad fylder for meget (10-17 år)
- Når svære følelser fører til selvskaade (12-17 år)

De fire indsatser kan findes i deres helhed på brk.dk

Inkluderende læringsmiljøer

Børn og unge er deltagere i inkluderende læringsmiljøer i dagtilbud, skoler og kommunale fritidstilbud. Derfor har **Inklusions- og Ressourceteamet** jf. lov om De styrkede læreplaner, stor fokus på at støtte dagtilbuddene i at skabe inkluderende læringsmiljøer, så også børn med særlige behov kan være en del af de almene dagtilbud.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) arbejder også med inkluderende læringsmiljøer i skole og dagtilbud. En Pædagogisk Psykologisk Vurdering (PPV) kan danne baggrund for arbejdet, men også de løbende dialoger og sparring med skole og dagtilbud har til formål at forbedre læringsmiljøet for både det enkelte barn/unge og for hele gruppen. Ligeledes har skoleområdet en **udgående supportfunktion** via Heldagsskolen samt et **Ressourceteam** i PPR til at støtte skolerne i udvikle det inkluderende læringsmiljø.

Skole har udarbejdet en evaluering af supplerende skoletilbud og understøttende indsatser, som har fokus på inkluderende læringsmiljøer. Evalueringen behandles på Børne- og Skoleudvalgsmødet d. 1. juni 2021.

Gode overgange

Der er sammenhæng i overgangene fra dagtilbud til skole og fra grundskole til ungdomsuddannelse. I Bornholms Regions Kommune arbejder man efter "[Den røde tråd](#)", som er en politik for mål, indhold og overgange for bornholmske børn og unge. Der er nedsat en tværgående arbejdsgruppe, der skal revidere politikken om gode overgange i børn og

unges liv. Det er målet, at arbejdsgruppens resultat skal være en del af *Den sammenhængende børne- og ungestrategi for 0,-29 år*, der forventes færdig i 2022, og eventuelle nye tiltag i forbindelse med overgange og sammenhæng i børn og unges liv kan medtages til budget 2023.

Styrkelse af nuværende tilbud og nye tiltag

Når man laver socialt arbejde med børn og unge i udsatte positioner vil det overordnede formål være at bidrage til forandringskabende processer i familien, i form af rettidig iværksættelse af tilstrækkelige indsatser, for at forebygge at barnet kommer i yderligere problemudvikling og risiko.

Viden om risikofaktorer udgør et vigtigt grundlag for alle fagprofessionelle på området. Risikofaktorerne kan ikke forudsige, konkret hvilke børn og unge der vil komme ud i misbrug og/eller indgå i kriminalitet, men de kan vise, om den enkelte unge har en forhøjet risiko for at gøre det. Risikofaktorerne, som er beskrevet i indledningen, er derfor vigtige pejlemærker i socialt arbejde med børn og unge.

Bornholms Regionskommune har allerede mange gode forebyggende tiltag, som vil kunne styrkes yderligere i målet om at forebygge at børn og unge kommer i risikozonen for at søge fællesskaber med forbrug af rusmidler. Der er også områder, hvor der kan udvikles nye indsatser eller skabes bedre sammenhæng mellem indsatserne.

I de følgende forslag er der bl.a. taget udgangspunkt i muligheden for forholdsvis hurtigt at kunne skalere op på eksisterende tilbud fordi der allerede er faglig viden og kvalificerede medarbejdere.

Det kan således være et forslag, at der fokuseres på følgende i den kommende tid:

- Styrkelse af Sundhedsplejen
- Gruppeindsatser for børn i skilsmissefamilier og børn af forældre med psykisk sygdom
- Fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse
- Ungdomsskolens tilbud - Club10-13
- Børn og unge med psykiske udfordringer - STIME
- Videreførelse af skolefraværsguider
- Oprettelse af daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker
- Etablering af forpligtende samarbejde med frivillige aktører i civilsamfundet
- Tværgående sammenhæng og uddannelse
- Kommunikation
- Relationel velfærd

Styrkelse af Sundhedsplejen

Sundhedsplejen oplever, at eleverne ved samtalerne i 7. og 9. klasse ofte er ærlige ift. om de har eller har haft et forbrug af alkohol, tobak eller stoffer. Ved at styrke Sundhedsplejen forventes det, at medarbejderne kan opspore flere unge, der eksperimenterer med rusmidler, og derved hjælpe eleverne tidligere. Sundhedsstyrelsen anbefaler en **sundhedspædagogisk aktivitet** i de klassetrin, hvor eleverne ikke har samtaler med Sundhedsplejen, aktiviteterne planlægges sammen med klassens lærer.

Ved at udvide med sundhedspædagogiske aktiviteter på flere klassetrin styrkes den generelle trivsel for alle elever, ligesom der ved aktiviteterne i overbygningen vil være fokus på elevernes viden og deres handlemuligheder i forhold til rusmidler, og tidlig opsporing af rusmiddelproblematikker hos eleverne er dermed mulig. Skal ovennævnte aktiviteter muliggøres er der behov for en fuldtidsansættelse af yderligere en sundhedsplejerske.

Der kan desuden med fordel arbejdes med at styrke samarbejdet mellem Sundhedsplejen og Center for Sundheds forebyggelseskonsulenter, i øjeblikket samarbejdes der f.eks. om børn med overvægt.

Tidlige gruppeindsatser

At være barn i en skilsmissecfamilie er en risikofaktor og statistik viser, at det for en del børn er svært at opleve skilsmisse. Center for Børn og Familie møder mange af disse børn, både i alment systemet, i de tidligt forebyggende indsatser og i myndighedsarbejdet, når konflikten mellem forældrene påvirker barnets trivsel og udvikling (Kilde: Center for Familieudvikling).

Den primære metodiske tilgang til disse børn og deres forældre er individuelle samtaler og mægling mellem forældre, og denne sker som oftest i regi af Familieretshuset.

For mange af disse børn fylder forældrenes skilsmisse og i nogle tilfælde deres konflikt, så meget at de blokerer for indlæring, og oplever en tilstand af sorg og mismod, hvilket kan føre til angst og skolevægring, og for teenageren til problematisk rusmiddelforbrug.

Flere kommuner har iværksat **skilsmissegrupper** for børn, og disse grupper er placeret på skolerne, så barnet forbliver i sin vante arena, og "det at gå i skilsmissegruppe" af barnet opleves som en integreret del af hverdagen. Dette bidrager til, at barnet ikke føler sig forkert eller anderledes. I gruppen får barnet plads og et trygt rum til at tale om det der fylder og møder andre børn som står i lignende situationer. Dette giver et bedre selvværd og øget robusthed i forhold til de livsvilkår barnet nu engang er givet.

Det gule team er aktuelt i gang med at etablere skilsmissegrupper for børn på skolerne, men indenfor nuværende ramme kan skilsmissegrupper kun tilbydes til et begrænset antal børn.

Tidlig indsats for børn af forældre med psykisk sygdom

Op mod 310.000 børn og unge i Danmark vokser op i familier med psykisk sygdom, og Center for Børn og Familie kender til en del af de bornholmske børn i målgruppen, men arbejdet med tidlig opsporing og hjælp kan forbedres.

Man ved at børn og unge i familier med psykisk sygdom har en øget risiko for selv at udvikle psykiske problemer. Mange børn og unge oplever stor utryghed og bekymring, og det kan være svært for børnene eller de unge at tale om deres oplevelser med andre voksne eller kammerater, fordi det opleves skamfuldt. Derfor er det vigtigt med støtte og redskaber til at meste svære livsvilkår og forebygge, at barnet eller den unge selv får psykiske problemer (Kilde: Psykiatrifonden).

Det har vist sig som en effektiv indsats at tilbyde børn med en forælder med psykisk sygdom, deltagelse i **samtalegrupper** med andre børn. Ud fra de samme principper som børn i skilsmissec familier, kan gruppen danne rammen om at børnene møder andre børn der lever med de samme udfordringer som dem selv.

Aktuelt har Center for Børn og Familie fået henvendelse fra Psykiatrifonden med gratis tilbud om uddannelse af fire børnegruppeledere samt uddannelse af 25 såkaldt faglige fyrtårne, som skal bidrage til at professionelle i alment systemet bliver bedre kvalificeret til at opspore og spotte børn i familier med psykisk sygdom. Der er indledt samarbejde og nedsat en styregruppe bestående af ledere fra PPR, Sundhedsplejen, Det gule team og Beskæftigelsesservice (CJUR).

Børnegrupperne vil skulle etableres i et tværprofessionelt samarbejde mellem PPR, Det gule team og Sundhedsplejen. Tilbuddet vil kun i begrænset omfang kunne etableres inden for de nuværende økonomiske rammer.

Fritidstilbud til børn fra 3. klasse

Elever til og med 3. klasse har i dag mulighed for at tilmelde sig en **SFO** tilknyttet egen skole. Enkelte elever har desuden mulighed for at få dispensation til at kunne benytte SFO i 4. klasse. Fra og med 7. klasse har eleverne mulighed for at benytte sig af forskellige hold i Ungdomsskolen, samt gå i de tilknyttede klubber.

Der har tidligere været **klubtilbud** i BRK for elever i 4.-6. klasse, dog ikke på alle skoler. Klubtilbuddene lukkede i 2015, da der som konsekvens af den forlængede skoledag var en vigende tilslutning. Den vigende tilslutning fjernede den økonomiske balance for de sidste klubtilbud. Dette er helt i tråd med landstendensen i en rapport fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) fra 2018. Rapporten peger på, at der kun er tilslutning af 50 % af eleverne i 4. klasse og 32 % i 5. klasse samtidig med, at det især er de større byer, tilbuddene benyttes. Rapporten peger desuden på, at forældres socioøkonomiske baggrund ikke har nogen betydning for benyttelsen af klubtilbud i mellemtrinnet. EVA har udgivet et hæfte med hovedkonklusionerne fra rapporten, som kan læses her: [Børns og unges brug af fritids- og klubtilbud | EVA](#).

I forbindelse med Budget 2021 undersøgte man i dialog med skolerne, hvor stor en søgning, man skønnede, og her var forventningen endnu lavere end i EVA's rapport. Desuden er der ikke på alle skoler umiddelbart plads til at åbne et klubtilbud, hvilket vil betyde etableringsomkostninger udover indkøb af materialer og møbler.

Relevante fagpersoner fra Det Gule Team og skole kan i dag henvise børn i 4.-6. klasse til tilbuddet "**Club 10-13**", som Ungdomsskolen står for. Tilbuddet ligger i Ungdomsskolens bygninger i Klemensker, og der sørges for transport dertil to gange om ugen. Gadeplan har i perioder bidraget til at transportere børn til og fra Club 10-13, med det formål at bygge bro og introducere "gadeplans-børn" til tilbuddet. Der er aktuelt 25 indskrevne elever (med mulighed for 35-40 elever), der dog primært kommer fra Nordlandet og Rønne. Den lange transporttid fra især Nexø er i den forbindelse en forklaring. "Club 10-13" samarbejder i øjeblikket med Bo42 med henblik på at få øje på børn, der kunne have behov for tilbuddet. Det er desuden værd at nævne BRK's tilbud om fritidspas.

Børn og unge med psykiske udfordringer – STIME

Flere og flere børn og unge kæmper med psykisk sårbarhed, mentale sundhedsproblemer og psykiske lidelser. Mistrivsel påvirker børnenes/de unges udvikling, læring og sociale liv, og den kan også ramme hele familien og kan medføre omfattende kommunale indsatser. Jo tidligere der bliver rettet op på en uhensigtsmæssig psykisk udvikling, jo bedre sikrer man, at barnet/den unge kommer tilbage på et spor, der giver en god udvikling og et godt livsforløb.

Målet i STIME-projektet er en tidlig, helhedsorienteret og tværsektoriel indsats, hvor barnet/den unge hjælpes på mindst indgribende måde udenfor psykiatrien, inden udfordringerne vokser sig for store. Projektet løber frem til og med april 2022.

STIME har **fire lettere behandlingsspør:**

- Få styr på angsten (6-12 år)
- Når bekymring og tristheden fylder for meget (13-17 år)
- Når tanker om krop og mad fylder for meget (10-17 år)
- Når svære følelser fører til selvskade (12-17 år)

De fire indsatser kan findes i deres helhed på brk.dk. Børne- og Skoleudvalget blev [d. 6. april 2021](#) præsenteret for en status på projektet.

Videreførelse af skolefraværsguider

Højt skolefravær i grundskolen kan føre til øget frafald senere i uddannelsessystemet. Samtidig

ses en højere risiko for psykiske, økonomiske og sociale problemer; herunder misbrugsproblematikker i voksenlivet (Kilde: Skolens tomme stole /VIVE i samarbejde med Børns vilkår og Egmontfonden)

Den midlertidige finansiering af **skolefraværsguider** ophører ved udgangen af 2021, og Børne- og Skoleudvalget er d. 6. april 2021 blevet præsenteret for resultaterne for indsatsen.

De viser, at indsatsen har hjulpet flere børn og unge tilbage til en mere stabil skolegang, og forældre har oplevet en positiv forandring for deres børn. Skolefravær og skolevægring har store konsekvenser ikke bare for barnet som mister vigtig læring, dannelse og træning i at indgå i sociale fællesskaber, men også for forældre som ofte udvikler stress, depression og mister deres tilknytning til arbejdsmarkedet. En videreførelse af indsatsen kan være med til at mindske skolefraværet, og dermed bevare tilknytningsforholdet til almenområdet og fællesskabet. Det forventes, at skolefraværsguiderne vil arbejde sammen med arbejdsgruppen i Fælles Folkeskole Bornholm om at tilrettelægge de bedst mulige tilbud til børn og unge med skolefravær. Hidtil har der været ansat 2 medarbejdere i halvandet år, som er finansieret af overførslen fra 2019 til 2020.

Fraværsguide indsatsen er aktuelt gjort til genstand for en "øvelses-case" i det opkvalificerings-forløb som BRK indgår i sammen med Ramböll og Socialstyrelsen ift. socialøkonomiske investeringsmodeller (SØM).

Oprettelse af daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker

Ungehuset har tidligere i samarbejde med Skole og Kultur og Fritid udarbejdet et forslag til **daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker**. Beskrivelsen af skoletilbuddet i forslaget indgår som en del af de understøttende tilbud til §101-behandlingen.

Når børn og unge har et problematisk rusmiddel-forbrug er det næsten altid et symptom på andre underliggende og komplekse problematikker. For børn og unge i alderen 12-16 år med svære følelsesmæssige og adfærdsmæssige problemstillinger, sker adfærd ændringer og positiv udvikling oftere i socialpædagogiske sammenhænge end i mere traditionelle terapi-forløb. Denne anskuelse taler ind i en helhedsorienteret behandling der både arbejder med den unge i flere arenaer samt med den unges forældre og netværk. Det vurderes derfor, at skoletilbuddet bør være tæt integreret med socialpædagogiske indsatser, som tilsammen vil udgøre et nyt sammenhængende og helhedsorienteret daggruppetilbud. Tilbuddet vil i forhold til det rusmiddelspecifikke, gøre brug af Ungerådgivningen/§101-behandlingen. Koordinering og integration af indsatsen kan få behov for ressourcetilførsel for at lykkes med indsatsen.

Gadeplan og **SSP** kan intensivere samarbejdet med politiet for at styrke kriminalitets- og rusmiddelforebyggelsen ved at bidrage til at nedbringe den aktuelt eskalerende konflikt mellem politiet og de unge. Det kan ske gennem etablering af eks. dialogmøder mellem politi, unge og forældre, etablering af forældre-netværk mv.

Ungdomsskolens tilbud

Ungdomsskolen tilbyder undervisning på forskellige hold, der breder sig over alt fra kreative fag, sport, musik, adventure og gaming til prøveforberedelse, sprog og specialundervisning. Undervisningen tilbydes i de tre afdelinger i Nexø, Klemensker og Rønne fra mandag til torsdag. De tre afdelinger har desuden åben i klubben om aftenen på alle ugedage. Ungdomsskolen arrangerer endvidere rejser to gange om året – typisk en storbyrejse og en skitur – samt en sommercamp. Det seneste skud på stammen er, at man kan være med til at lave ungdomsradio.

For en bedre udnyttelse af Club 10-13 og bedre opsporing af unge med problematisk forbrug af rusmidler kan der etableres en afdeling mere i Ungdomsskolens lokaler i Nexø, og dermed understøtte tilbuddet for elever i Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen. Der kan også sættes fokus på en større informationsindsats overfor relevante fagpersoner – især lærere og pædagoger i 4.-6. klasse. Ydermere kan Ungdomsskolen udvide samarbejdet med private aktører i forhold til opsporing.

Etablering af forpligtende samarbejder med frivillige aktører i civilsamfundet

Fordi børn og unge også bevæger sig udenfor skole og dagtilbud, er det vigtigt at udvikle nye muligheder, hvor unge kan mødes i fællesskaber, som de selv er med til at definere. Hvis flere børn og unge skal opleve at være en del af fællesskaber, er der behov for alternativer til de mere traditionelle fritidsaktiviteter, og der skal i højere grad tages udgangspunkt i de fritidsinteresser, som de selv er optagede af.

Derfor er det vigtigt, at der bliver etableret forpligtende samarbejder mellem frivillige aktører i civilsamfundet, kommunen og de unge selv. Udviklingen af **Remisen** og **Dams Gaard** i Rønne, **Værftet** i Nexø og **Bornholms Idræts og Kulturcenter** i Allinge er eksempler på, hvor et sådant samarbejde med fordel kan udvikles endnu mere. Aktuelt arbejder Center for Børn og Familie og Center for Job, Uddannelse og Rekruttering sammen med Center for Regional udvikling, IT og Sekretariat om at **udvikle ungefællesskaber for udsatte unge** på netop Remisen og Dams Gaard, hvor formålet er, at de unge bliver en del af almene fællesskaber og samtidig kan være med i udviklingen og prægningen af særligt Remisen. Gadeplan er involveret i disse nye tiltag i forhold til at understøtte målgruppen af unge i udsatte positioner, i at indgå i nye og andre fællesskaber, som de ellers ikke naturligt ville blive inviteret ind, da de ofte mangler sociale og kulturelle koder. For at ungefællesskaberne kan fungere i det daglige, vil det være nødvendigt i et vist omfang at der tilføres ressourcer til bemanning af et ungdomshus på Remisen.

Center for Regional udvikling, IT og Sekretariat arbejder aktuelt på to politiske sager vedr. Kulturhuset og Remisen, i begge sager indgår perspektiver på, hvordan der kan arbejdes med nye initiativer på ungeområdet i forhold til at understøtte unge på kanten i at tage ejerskab gennem inddragelse og empowerment-tænkning.

De små børns Bornholm har også stor fokus på etableringen af samarbejde med frivillige aktører, og vil fortsat arbejde med denne del, og selvom det er på småbørns-området, kan der bygges videre på erfaringerne.

Tværgående sammenhæng og uddannelse

Der kan generelt rettes opmærksomhed på, om de allerede eksisterende forebyggende tilbud i kommunen lykkes med at skabe sammenhæng og bygge broer til hinanden. Der pågår i øjeblikket en afdækning af tilbud i Center for Børn og Familie, hvor netop **sammenhæng i indsatser** også er i fokus, ikke bare internt i centeret men også eksternt.

Fælles uddannelse kan netop være med til at skabe denne brobygning og i forbindelse med Den sammenhængende ungeindsats (SUI) har der været iværksat uddannelse med deltagelse af medarbejdere fra flere centre. Erfaringer fra bl.a. dette forløb kan med fordel danne grobund for yderligere **fælles uddannelsesaktiviteter**.

Kommunikation

En erkendelse fra den afdækning, der er lavet af arbejdet rundt om børn og unge der forbruger rusmidler, er at Bornholms Regionskommune kan blive bedre til at **oplyse og kommunikere om både egne tilbud og eksterne tilbud** som f.eks. chatforum og telefonhjælpelinjer. Det kan derfor anbefales, at der ses på muligheder for brug af sociale medier og hjemmeside. Det er vurderingen at sociale medier er en særlig verden at færdes i og det derfor kan være hensigtsmæssigt at få eksperthjælp til at bygge mulige platforme op.

Relationel velfærd

Med udgangspunkt i ledelsesværdien "Vi vil borgeren" skal fagprofessionelle hele tiden være opmærksomme på, at de etablerede indsatser harmonerer med borgerens behov. I et inddragende empowerment perspektiv betragtes borgeren som eksperten, der er i stand til at

definere, hvad deres behov er, og hvad de ønsker hjælp til. Relationel Velfærd integrerer borgere og professionelle i et langt tættere samarbejde. Kollaboration står i centrum for denne velfærdstænkning og -praksis, der i flere af landets kommuner, institutioner og organisationer i dag erstatter systemvelfærdens transaktionsmodeller. Tendensen er, at skellet mellem borger og system ikke længere altid er så tydeligt, vi bevæger os væk fra kun at tænke velfærd, som noget den offentlige sektor giver til borgerne. Når velfærd anskues som noget, der skabes sammen med borgerne, så opstår relationer. Relationel Velfærd skabes, når fagprofessionelle tilbyder borgeren relationer og støtte til at skabe et godt liv. Medarbejdere skal fortsat øge kvaliteten af disse relationer for sammen at skabe en positiv forskel i borgerens liv. Med Relationel Velfærd finder professionelle og borgere nye veje, de samarbejder om løsningerne og tænker velfærd som en fælles opgave (<https://www.relationelvelfaerd.dk/relationel-velfaerd/>).

Center for Børn og Familie har allerede et skærpet fokus på inddragelse, og det mindset, der ligger til grund for relationel velfærd, er også en integreret tænkning i De små børns Bornholm.

En Relationel Velfærdstækning inviterer til fortløbende at stille spørgsmålet: Hvordan kan vi som relationelt orienterede velfærdspraktikere arbejde med en ny professionel identitet, og hvordan begynder vi i højere grad at anskue borgeren som aktiv medskaber af denne? Dette spørgsmål vil være afgørende i Center for Børn og Families fremtidige praksis i forhold til arbejdet med børn, unge og familier i socialt udsatte positioner.

Økonomiske konsekvenser

Der er ikke foretaget økonomiske beregninger af omkostningerne ved at styrke eksisterende tilbud eller de nye. For nogle tiltag, herunder Sundhedsplejen, Skolefraværsguider og Daggrupper består omkostningerne primært af ekstra personale.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 13: Genoptræning efter Sundhedsloven - udvidelsesforslag

Bilag

Udvidelsesforslag - genoptræning budget 2022

Åbent punkt

13 Genoptræning efter Sundhedsloven - udvidelsesforslag

29.21.04A00-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	13	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Social og Sundhedsudvalget behandlede på møde den 3. maj 2021 en status på udvikling indenfor Genoptræningen i kommunen. I den forbindelse udtrykte udvalget ønske om at drøfte et udvidelsesforslag på genoptræningsområdet til budget 2022. Der er på den baggrund udarbejdet et udvidelsesforslag vedrørende genoptræning efter Sundhedsloven.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller til Social- og Sundhedsudvalget,

- at udvalget drøfter sagens videre behandling

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Drøftet, Social- og Sundhedsudvalget oversender sagen til budgetforhandlingerne

Sagsfremstilling

På møde den 3. maj 2021 fik Social- og Sundhedsudvalgets en orientering om udviklingen indenfor Genoptræningen i kommunen. Af orienteringen fremgik det bl.a., at Genoptræningsenheden de senere år har oplevet stigende travlhed, som følge af en kraftig stigning i både antallet af henviste til ambulans genoptræning efter hospitalsbehandling og i antallet af henviste til forløbsprogramstræning.

Det har medført stigende ventetid, så det ikke siden medio 2020 har været muligt at opfylde ventetidsgarantien for ambulans genoptræning efter hospitalsbehandling. Endvidere er ventetiden til forløbsprograms-træning nu oppe på 4 – 6 uger.

Når restriktionerne som følge af covid-19 fjernes, vil det igen blive muligt at have fulde hold, hvilket forventes at kunne reducere ventetiden til forløbsprograms-træning.

Ophævelse af restriktionerne vil dog kun i begrænset omfang reducere ventetiden på den individuelle genoptræning efter hospitalsbehandling, hvorfor der også fremadrettet må påregnes problemer med at overholde ventetidsgarantien med den nuværende kapacitet til rådighed.

Udfordringerne vil kunne imødegås med en opnormering med en fuldtidsstilling i Genoptræningen, og der foreligger et forslag til udvidelsesforslag til budget 2022 til drøftelse i udvalget.

Det skal bemærkes, at Center for Sundhed og Forebyggelse som led i budgetprocessen for 2022 har fremsendt et nedprioriteringsforslag for Genoptræningen, der vedrører Genoptræningens opgaver i forbindelse den rehabiliterende indsats indenfor Ældreområdet.

Såfremt begge forslag beslattes i forbindelse med budget 2022 vil der ske en omprioritering i opgaveløsningen i Genoptræningen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 14: Befolkningsundersøgelsen Bornholm

Bilag

Befolkningsundersøgelse Bornholm, maj 2021

Hvorfor befolkningsundersøgelse på Bornholm, Annemarie Hvidberg Hellebek, maj 2021

Åbent punkt

14 Befolkningsundersøgelsen Bornholm

29.00.00A00-0025

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	14	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Hospital har udarbejdet et forslag til forskningsprojekt der vedrører en befolkningsundersøgelse på Bornholm. Bornholms Hospital ønsker et tæt samarbejde med Bornholms Regionskommune om befolkningsundersøgelsen, herunder at Bornholms Regionskommune støtter opstart af projektet økonomisk.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at Social- og Sundhedsudvalget

- a) tager orienteringen til efterretning
- b) drøfter sagens videre behandling

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

- a) Orienteringen taget til efterretning
- b) Drøftet, udvalget oversender sagen til budgetforhandlingerne. Søren Schow kan ikke medvirke. Nicklas Fick kan ikke medvirke idet, deltagelse i projektet støttes, såfremt der kan sikres et kommunalt medejerskab med indflydelse på indhold i undersøgelsen. Finansieres via forventet driftsoverskud for Social- og Sundhedsudvalget, 2021

Sagsfremstilling

Bornholms Hospital har i samarbejde med en række forskere udarbejdet et forslag til en befolkningsundersøgelse af Bornholm.

En befolkningsundersøgelse er undersøgelser af en større gruppe personer, både syge og raske, i et bestemt geografisk område eller befolkningsgruppe. Emnerne i befolkningsundersøgelser varierer afhængigt af, hvad der er relevant på det givne tidspunkt, men indeholder som regel altid spørgsmål om sundhedsadfærd, helbred, trivsel og sygelighed, hvilket også planlægges i befolkningsundersøgelsen på Bornholm.

Desuden vil befolkningsundersøgelsen på Bornholm inkludere direkte fysiske målinger, som giver mere pålidelige data, samt inkludere interventioner for udvalgte persongrupper.

Befolkningsundersøgelsen vil kunne supplere den Sundhedsprofil, der udarbejdes i regionen hvert 4. år. Sundhedsprofilen viser overordnet, at der er betydelige udfordringer med sundheden på Bornholm og en befolkningsundersøgelse på Bornholm vil kunne uddybe viden fra Sundhedsprofilen gennem

- Et større antal deltagere

- Mere detaljerede spørgeskemaer
- Fysiske undersøgelser og blodprøver mv som giver mere pålidelige data
- Et stærkt socialt og psykisk fokus

For at sikre så bred deltagelse som muligt planlægges at inkludere hele husstande inkl. børn, hvilket er unikt i Danmark og på verdensplan, og giver særlige forskningsmuligheder

Gruppen bag befolkningsundersøgelsen på Bornholm ønsker at tilknytte forskningsprojekter, som bruger data fra befolkningsundersøgelsen som udgangspunkt for forskning i de temaer som er vigtige på øen fx

- Bedre trivsel med dobbeltdiagnoser,
- Håndtering af overvægt,
- Bedre sundhed hos socialt udsatte familier.

En mulighed i befolkningsundersøgelsen på Bornholm er også at få afdækket det digitale potentiale hos borgerne i forhold til at modtage digitale tilbud inden for sygdomsbehandling.

For at understøtte at de tilknyttede projekter medvirker til at løse lokale udfordringer ønskes styregruppen sammensat med et delt formandskab mellem region og kommune og med patientdeltagelse.

En befolkningsundersøgelse på Bornholm vil kunne sætte Bornholm på landkortet og understøtte fortællingen om at Bornholm er med - også forskningsmæssigt - hvilket er vigtigt i en rekrutteringsmæssig sammenhæng indenfor sundhedsvæsenet.

En befolkningsundersøgelse på Bornholm - med de særlige problemstillinger der sættes fokus på her - er unik, og lægger sig også op ad kommunens strategi som test-ø.

Bornholms Hospital planlægger med opstart af befolkningsundersøgelse i 2022, hvorefter den vil strække sig frem til om med 2028.

Bornholm Hospital har sendt en ansøgning om driftstilskud fra Region Hovedstaden på 900.000 kr. pr år i hele perioden.

For at forankre projektet som et tværsektorielt projekt ønskes endvidere et tilskud fra Bornholms Regionskommune 250.000 det første år til opstart af projektet. I de efterfølgende år lægges op til et fortsat tæt samarbejde omkring bl.a. rekruttering af deltagere til undersøgelsen.

Selve undersøgelsen vil fra 2023 søges finansieret gennem fondsansøgninger/fondsmidler.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 15: BRK og DGI Bornholms samarbejdsaftale, Status og fremtidigt samarbejde 2021 - 2024

Åbent punkt

15 BRK og DGI Bornholms samarbejdsaftale, Status og fremtidigt samarbejde 2021 - 2024

18.13.00P20-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	15	

Politisk sagsgang

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Børne- og Skoleudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Samarbejdsaftalen mellem Bornholms Regionskommune og DGI Bornholm, der fungerer fra 1. januar 2019 til og med 31. december 2021 står overfor, at der inden 30. juni 2021 skal træffes aftale om mulig forlængelse af samarbejdsaftalen.

I april og maj måned 2021 har fem centerchefer og relevante medarbejdere fra Bornholms Regionskommune afholdt evaluerings- og udviklingsmøder med direktøren samt idræts- og kommunekonsulenten fra DGI Bornholm. Centrene er Center for Job, Uddannelse og Rekruttering, Center for Skole, Center for Sundhed og Forebyggelse, Center for Natur, Miljø og Fritid og Center for Børn og Familie. De fem centre i Bornholms Regionskommune anbefaler, at samarbejdsaftalen mellem Bornholms Regionskommune og DGI Bornholm forlænges.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- a) samarbejdsaftalen forlænges gældende fra 1. januar 2022 til og med 31. december 2024.
- b) samarbejdsaftalen forsat særligt fokuserer på:
 - Lige adgang for børn og unge til idrætsaktiviteter
 - Satsning for at få flere inaktive voksne og seniorer til at motionere
 - Mental Sundhed
 - Outdoor

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

- a) Anbefales
- b) Anbefales

Sagsfremstilling

DGI Bornholm og Bornholms Regionskommune indgik den 28. august 2019 en samarbejdsaftale. Samarbejdsaftalens aftaleperiode er for perioden 1. januar 2019 - 31. december 2021. Samarbejdsaftalen ses her: [link til samarbejdsaftalen](#).

Formålet er, at de to parter i fællesskab arbejder for visionen 25-50-75, der betyder, at i 2025 vil 50 % af den bornholmske befolkning være aktive i idrætsforeninger og i 2025 vil 75 %

være idrætsaktive. Visionen understøtter ligeledes det nationale fokus, der er i "Bevæg dig for livet" indsatserne. I aftalen forpligter begge parter sig i fællesskab til at arbejde med borgernes fysiske, psykiske og sociale sundhed.

Samarbejdsaftalens fire indsatsområder omhandler:

- Lige adgang for børn og unge til idrætsaktiviteter
- Satsning for at få flere inaktive voksne og seniorer til at motionere
- Mental sundhed
- Outdoor

Fokusområderne stemmer overens med kommunalbestyrelsen visioner samt Bornholms Regionskommunens politikker som "Vores Ø -Kultur, Idræt og Fritidspolitikken", "Folkesundhedspolitikken og Folkesundhedsstrategien" og-, "Børne og Ungepolitikken".

Det giver derfor god mening, at en eventuel forlængelse af samarbejdsaftalen fortsætter med fokus på de fire indsatsområder. Efter en politisk godkendelse af forlængelse af samarbejdsaftalen, aftales nærmere i efteråret 2021, hvilke præcise indsatser, der arbejdes videre med i årene frem. Aftalen tilrettes og underskrives på ny.

Årlig status

Samarbejdsaftalen lægger op til et årligt statusmøde og skriftlig afrapportering mellem DGI Bornholm og Bornholms Regionskommune senest d. 30. juni 2021. Forlænges aftalen, vil den årlige status fortsætte indtil 2024.

I samarbejdsaftalens bilag, kan læses om variationen af de mange aktiviteter, som er gennemført til forskellige målgrupper og med forskellige fagcentre. Ud over de mange gennemførte aktiviteter for borgere i forskellige aldre, er det væsentligt at fremhæve at samarbejdet bidrager til:

- Øget kendskab til hinanden, styrkede relationer, videndeling og optimering af ressourcer
- Læring med og om hinanden også på tværs af fagcentre
- Fleksibel koordinering af aktiviteter, som eksempelvis i samarbejdet om sommerferieaktiviteter til børn og unge
- Brobygning mellem kommunens institutioner og foreningerne, som eksempelvis i relation til indsatserne "De små Børns Bornholm" og "Styrk din sundhed"
- Samarbejde i relation til øget mental sundhed, som eksempelvis igennem "ABC mental sundhed" og "gå grupper"
- Samarbejde og fremme øget anvendelse af udendørs motionsaktiviteter
- Øget kendskab og fleksibilitet omkring fritidspas-ordningen

I samarbejdsaftalens periode er der skabt kendskab og tillid til hinanden. Der ytres positivt om det ligeværdige i partnerskabet, hvor der bidrages med viden og ressourcer ind i en fælles vision om at få flere bornholmere til bevæge sig i fællesskaber. Det er lykket at skabe et tættere partnerskab, hvor Bornholms Regionskommune og DGI Bornholm tænker hinanden ind i arbejdet med at styrke borgernes sundhed og involvering i fællesskaber. Samtidig legaliserer samarbejdsaftalen, at medarbejderne i Bornholms Regionskommune kan bruge tid og ressourcer på målrettede indsatser.

Vilkår for samarbejdet

Samarbejdsaftalen er en rammeaftale, der fastsætter vilkårene for de samarbejdsaktiviteter, der gennemføres i løbet af aftaleperioden. Samarbejdsaftalen er uden økonomi, men det vægtes positivt, at der kan aftales undersamarbejdsaftaler med økonomi for målrettede indsatser mellem DGI Bornholm og de enkelte centre i BRK.

Aftalen er dynamisk, og nye initiativer kan aftales. Administrationen kan frit igangsætte projekter sammen med DGI under eksisterende rammer uden, at de enkelte projekter kræver politisk godkendelse.

I begyndelsen af et nyt samarbejdstiltag afklares, hvilken rolle DGI Bornholm har, og hvilken rolle BRK har i samarbejdet. Personaleressourcer og økonomi i forbindelse med afviklingen og udviklingen af de enkelte samarbejdstiltag aftales i forlængelse heraf mellem DGI Bornholm og de enkelte centre i BRK.

Økonomiske konsekvenser

Bornholms Regionskommune har ingen økonomisk forpligtelse over for DGI. Økonomi aftales særskilt for de enkelte samarbejdsprojekter.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 16: Uddybning af økonomi ift. realisering af mål om 40% lokale råvarer jf. fødevarestrategien

Bilag

Bilag 1: Uddybning af indsats vedrørende 40% lokale råvarer

Åbent punkt

16 Uddybning af økonomi ift. realisering af mål om 40% lokale råvarer jf. fødevarestrategien

83.05.00G01-0011

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	16	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Natur- og Miljøudvalget indstiller,
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller,
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen ønskede på [møde 8. oktober 2020](#) at få en yderligere belysning af de økonomiske konsekvenser ved en realistiske igangsætning af to af regionskommunens indsatser i Bornholms Fødevarestrategi. Det drejer sig om to indsatser, hvoraf den ene præsenteres i denne sag:

Indsats 3a: Fast monitorering af råvareindkøbet (jf. mål om 40% lokale råvarer)

Fremdrift for indsatsen er i øjeblikket udfordret ift. de tilbageværende ressourcer på området.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at Social- og Sundhedsudvalget, Natur- og Miljøudvalget samt Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget:

- drøfter, hvilken af de skitserede muligheder for målopnåelse, der bør iværksættes.
- Tager orienteringen til efterretning.

Social- og Sundhedsudvalget den 31. maj 2021:

- Drøftet idet Social- og Sundhedsudvalget indstiller model 1
- Orienteringen taget til efterretning

Kommunaldirektøren indstiller, at kommunalbestyrelsen:

- drøfter, hvilken af de skitserede muligheder for målopnåelse, der bør iværksættes
- oversender sagen til budgetforhandlingerne for budget 2022

Kommunalbestyrelsen den 24. juni 2021:

Sagsfremstilling

Baggrund

På **Kommunalbestyrelsens møde 28. maj 2020** blev der efterspurgt en uddybning af status og handlemuligheder vedrørende de af regionskommunens indsatser i Bornholms Fødevarerstrategi som regionskommunen vurderede havde udfordringer ift. realisering, og som derfor var markeret med orange i statusoversigten (syv ud af 21 indsatser).

På **mødet 8. oktober 2020** fremlagde administrationen en faglig vurdering af, hvordan målene kunne tilrettes for at balancere indsatserne med de eksisterende bevillinger. Det blev derudover fremlagt, hvilke ressourcer det vil kræve, hvis målene på de syv indsatsområder i stedet ønskes fastholdt. For fem ud af de nævnte syv indsatser besluttede kommunalbestyrelsen 8. oktober 2020 at ændre ambitionsniveauet for indsatsen til et niveau, der er realistisk i forhold til de eksisterende bevillinger

I forhold til de tilbageværende to indsatser, der vedrørte dels et mål om 20 % økologisk dyrkede arealer på Bornholm dels et mål om 40 % lokale råvarer i regionskommunens egne køkkener, ønskede kommunalbestyrelsen en uddybning af økonomien. Denne sag vedrører Indsats 3a: Fast monitorering af råvareindkøbet (jf. mål om 40% lokale råvarer). Målet omtales efterfølgende som 40% lokale råvarer.

For både denne sag og sagen om 20% økologisk dyrkede arealer gælder det at målopfyldelse, udover den kommunal indsats, også kræver indsatser og økonomiske prioriteringer af erhvervslivet, borgere mv., som regionskommunen ikke har direkte indflydelse på.

Derfor giver det mening at fokusere på, at der skal sikres bred opbakning til målsætningerne i hele samfundet, og det vil være oplagt at fokusere på partnerskaber med blandt andet landbrugserhverv og lokale fødevarerproducenter, som der lægges op til i begge sager.

Uddybning af den økonomiske vurdering af målet om 40% lokale råvarer

De indsatser, der vurderes nødvendige for opnåelse af målet, baserer sig på erfaringer fra de indsatser, der blev gennemført af 1) mad- og måltidskonsulenten i Center for Sundhed og Forebyggelse, af 2) Devika under Center for Ejendomme og Drift samt af 3) Indkøbsafdelingen under Center for Økonomi og Personale.

Målsætningen om 40% lokale råvarer var allerede en del af opgaveporteføljen for mad- og måltidsfunktion, der blev vedtaget med budget 2017, sammen med de øvrige målsætninger på fødevarerområdet. Til trods for tre års indsatser (2017-2019) lykkedes det ikke at nå målet i perioden. Mad- og måltidsfunktionen blev nedlagt 1. januar 2020, i forlængelse af budgetforliget for budget 2020.

I 1. kvartal 2020 var andelen af lokale råvarer på 15,2%. Da målet om 40% blev sat i 2016 var der ikke redskaber til at opgøre målet (køkkenerne havde ikke nogen måder, hvorpå de kunne registrere, hvor mange lokale råvarer de indkøbte), men det blev skønnet at ligge på 5-10% i 2016.

Den fokuserede indsats i køkkenerne med understøttelse fra mad- og måltidskonsulenten samt den løbende dialog og udviklingstiltag med producenter, Bornholms Landbrug og Fødevarer samt fødevareregrossisten havde således øget andelen af lokale råvarer fra skønnet 5-10% i 2016 til en målbar andel på 15,2% i første kvartal 2020. Med andre ord en relativt beskedent stigning over en treårs periode.

På baggrund af erfaringerne fra arbejdet med målsætningen om 40% lokale råvarer, er det derfor administrationens overordnede vurdering, at der skal ske en markant og koordineret indsats på tværs af centrene i kommunen for at nå målet om 40%. Dette skal også ses i lyset

af at 40% er en stor andel. Altså er det ikke nok, at de varer der er lette at dyrke på Bornholm og som vejer meget og dermed tæller godt i procent-opgørelsen indkøbes lokalt (fx mel, mælk og kartofler). Der er brug for at der også dyrkes, købes og tilberedes varer som på nuværende tidspunkt enten ikke findes bornholmsk produceret eller også findes de, men de kræver ændrede rutiner og serveringer i køkkenerne, for at de kan anvendes. Hvilket også betyde ændrede måltider hos borgerne. Der har allerede været et arbejde i gang mod målet, der kun har medført en stigning til ca. 15%. Skal andelen helt op på 40% skal det afklares i et tæt samarbejde mellem køkkenerne, grossisten og producenterne hvordan øvrige varer som fx ris, øvrige grøntsager end kål, kød og frugt kan erstattes med lokal producerede varer uden at den samlede udgift bliver højere, og hvordan de kan tilberede og serveres, så borgerne samtidig er tilfredse med ændringen.

Som beskrevet i sagen fra 8. oktober kan der arbejdes videre med målet ud fra to modeller, hvor den ene holder fast i målet, mens den anden tilpasser målet til de nuværende ressourcer. De to modeller er skitseret nedenfor.

Model 1: Fastholdelse af mål om 40% lokale råvarer

Det er administrationens vurdering, at såfremt målet om 40% lokale råvarer i kommunale gryder i 2025 fastholdes, vil det kræve ansættelse af en medarbejder, der gennem en koordineret, tværgående indsats kan arbejde for, at målet opnås i fællesskab og samarbejde med de involverede centre. Med den nævnte tidshorisont og erfaringerne med omstillingen i den tidligere periode, må det således forventes, at en sådan ansættelse kræver et årsværk i tre år (2022-2024) og midler til overgang til drift i 2025.

På baggrund af ovenstående anslås det, at fastholdelse af målet om 40% lokale råvarer vil kræve 1,9 mio. kr. fordelt over fire år (som vist i skemaet).

t. kr.	2022	2023	2024	2025
Årsværk	500	500	500	
Driftsimplicering				400

Organisering og fordeling af indsatser mellem de administrative enheder beskrives i et kommissorie for projektet. Dog er indsatserne, der påtænkes at indgå i projektet, skitseret i bilag 1.

Det skal nævnes, at der i en periode må slækkes på regionskommunens målsætning om at leve op til det statslige økologiske Sølvmærke ved at have 60% økologiske varer i gryderne. Årsagen til dette er, at det med det nuværende omfang af økologisk dyrkning på Bornholm, kan svært at få fat i produkter, der er både lokale og økologiske.

Model 2: Tilpasning af mål til 25% lokale råvarer

Det er administrationens vurdering, at det med udgangspunkt i de eksisterende ressourcer vil det være nødvendigt at nedsætte målet på de 40%. Administrationen vurderer videre, at det i forlængelse deraf vil være et mere realistisk, men dog fortsat ambitiøst mål, at ændre til en målsætning om 25% lokale råvarer i 2025.

Det kan dog ikke forventes, at et mål om 25% lokale råvarer opnås uden indsatser på tværs af organisationen, og arbejdet vil derudover forudsætte at:

- målarbejdet synliggøres i køkkenerne og overfor borgerne
- grossisten fortsat har interesse i at medvirke til at øge andelen,
- andre aktører end BRK kan sikre løbende koordinering mellem efterspørgslen i de kommunale køkkener og afsætningen hos de lokale producenter.

Det vurderes, at denne indsats vil koste **150.000 kr.** over fire år med indsats forankret i Center for Ejendomme og Drift.

t. kr.	2022	2023	2024	2025
Del af årsværk	75	25	25	25

Udgifterne vil primært gå til en fast monitorering og synliggørelse af råvareindkøbet, der foregår decentralt i de enkelte kommunale køkkener, samt til dialog med de aktører uden for BRK, der koordinerer efterspørgslen i de kommunale køkkener og afsætningen hos de lokale producenter.

Økonomiske konsekvenser

Der er pt. ikke afsat midler til indsatserne. Før ovennævnte indsatser kan iværksættes vil det derfor kræve stillingtagen til finansiering.

For scenarie a)

Den samlede anslåede udgift på 1,9 mio. kr. over fire år er fordelt på:

- Et årsværk i tre år (2021-2023) med en årlig udgift på ca. 500.000 kr. inkl. forsikring, uddannelse mm.
- samt 400.000 kr. afsat i 2024 med fokus på overgang til drift.

For scenarie b)

I fald scenarie b vælges, skal udgiften på 150.000 kr. allokeres til Center for Ejendomme og Drift, og som udgangspunkt fordeles med 75.000 kr. det første år til samt herefter 25.000 kr. de efterfølgende tre år.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 17: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

17 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00P35-0103

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	17	

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- punkt 8. Redegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejecentre og plejehjem på Ældreområdet 2020, sendes i høring i Ældreråd og Handicapråd
- punkt 9. Revision af kvalitetsstandard servicelovens § 84,1 - Afløsning og aflastning, sendes i høring i Handicaprådet.

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Indstillingerne blev godkendt

Punkt 18: Gensidig orientering

Åbent punkt

18 Gensidig orientering

00.01.00P35-0103

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	18	

Social- og Sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Social- og Sundhedsudvalget blev orienteret